

SELMOUNI v. FRANCIJA

(Eur. Court H.R., 28. 7. 1999, No. 25803/94)

Evropsko sodišče za človekove pravice, oblikovano v skladu s 27. členom Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (»Konvencija«), kot je spremenjena s Protokolom št. 11 in ustreznimi določili Poslovnika Sodišča, kot Veliki senat, ki so ga sestavljali naslednji sodniki:

g. L. Wildhaber, predsednik,
g. L. Ferrari Bravo,
g. G. Bonello,
g. L. Caflisch,
g. P. Kuris,
g. J.-P. Costa,
g. W. Fuhrmann,
g. K. Jungwiert,
g. M. Fischbach,
g. B. Zupancic,
ga. N. Vajic,
g. J. Hedigan,
ga. W. Thomassen,
ga. M. Tsatsa-Nikolovska,
g. T. Pantiru,
g. R. Maruste,
g. K. Traja,
in tudi ga. M. De Boer-Buquicchio, namestnica vodje sodne pisarne,

je na nejavnih sejah dne 18. marca, 24. junija in 7. julija 1999 na zadnji navedeni datum izdalo naslednjo sodbo:

POSTOPEK

1. Zadevo sta Sodišču, ustanovljenem v skladu s prejšnjim 19. členom Konvencije, predložili Evropska komisija za človekove pravice (»Komisija«) in nizozemska vlada dne 16. marca 1998 oziroma 14. aprila 1998 v trimesečnem roku, določenem v prejšnjih členih 32§1 in 47 Konvencije. Zasnovana je na pritožbi (št. 25803/94) proti Republiki Franciji, ki jo je v skladu s prejšnjim 25. členom dne 28. decembra 1992 pri Komisiji vložil nizozemski in maroški državljani g. Ahmed Selmouni.

Predlog Komisije se je nanašal na prejšnja člena 44 in 48 ter na deklaracijo, s katero je Francija priznala obligatorno sodno pristojnost Sodišča (prejšnji člen 46); predlog nizozemske vlade se je nanašal na prejšnji člen 48. Predmet predloga in pritožbe je bil doseči odločitev, ali dejstva te zadeve razkrivajo kršitev obveznosti tožene države iz 3. in 6§1 člena Konvencije.

2. Kot odgovor na povabilo, v skladu s predpisom 33§3(d) prejšnjega Poslovnika Sodišča A, je pritožnik izjavil, da želi sodelovati v postopku, in je za zastopanje pooblastil odvetnika (bivši predpis 30).

3. Kot predsednik Senata, ki je bil na začetku ustanovljen (prejšnji člen 43 Konvencije in člen 21 prejšnjega Poslovnika), da bi obravnaval predvsem proceduralne zadeve, ki bi se lahko pojavile pred začetkom veljavnosti Protokola št. 11, se je g. Bernhardt o organizaciji pisnega postopka preko sodne pisarne posvetoval s pooblaščenca obeh vlad, pritožnikovim odvetnikom in delegatom Komisije. V skladu z nato sprejetim sklepom je sodna pisarna prejela pritožnikov memorandum dne 27. novembra 1998, s strani francoske vlade (»Vlada«) ter nizozemske vlade pa 7. decembra 1998.

4. Po tem, ko je 1. novembra 1998 začel veljati Protokol št. 11 ter v skladu z njegovim členom 5§5, je bila zadeva dodeljena Velikemu senatu Sodišča. Veliki senat sta ex officio sestavljala g. J.-P. Costa, sodnik, ki je bil izvoljen glede na Francijo (člen 27§2 Konvencije in člen 24§4 Poslovnika Sodišča) ter g. L. Wildhaber, predsednik Sodišča. Ostali člani, ki so bili imenovani v Veliki senat, so bili: g. L. Ferrari Bravo, g. G. Bonello, g. L. Caflisch, g. P. Kuris, g. W. Fuhrmann, g. K. Jungwiert, g. M. Fischbach, Mr. M. Zupancic, ga. N. Vajic, g. J. Hedigan, ga. W. Thomassen, ga. Tsatsa-Nikolovska, g. T. Pantiru, g. R. Maruste in g. K. Traja (člena 24§§3 in 5(a) ter 100§4 Poslovnika Sodišča).

5. Na povabilo Sodišča (člen 99 Poslovnika Sodišča) je Komisija za sodelovanje v postopku pred Velikim senatom delegirala enega izmed svojih članov in sicer g. D. Sváby-ja.

6. V skladu sklepom predsednika Sodišča je javna obravnava potekala v zgradbi Human Rights Building v Strasbourgu dne 18. marca 1999.

Pred Sodišče so stopili:

a) za Vlado

g. J.-F. Dobelle, namestnik direktorja pravne službe, Ministrstvo za zunanje zadeve, pooblaščenec ,
ga. M. Dubrocard, namestnica direktorja Urada za človekove pravice, Oddelek za pravne zadeve, Ministrstvo za zunanje zadeve,
ga. F. Doublet, vodja službe za primerjalno in mednarodno pravo, Oddelek za državljanske svoboščine in pravne zadeve, Ministrstvo za notranje zadeve,
g. J.-C. Muller, oddelek za kazenske zadeve in pomilostitve, Ministrstvo za pravosodje, pravni svetovalci;

b) za Komisijo

g. D. Sváby, delegat;

c) za pritožnika

ga. M.A. Canu-Bernard, Pariška odvetniška zbornica, odvetnica.

Sodišče je poslušalo izjave g. Sváby-ja, ge. Canu-Bernard in g. Dobelle-a.

O DEJSTVIH

7. G. Selmouni, nizozemski in maroški državlján, je rojen leta 1942 in se trenutno nahaja v zaporu v Montmédy-ju v Franciji.

A. Ozadje zadeve in vložitve pritožbe

8. Policija je po zaprosilu g. de Larosiere, preiskovalnega sodnika na tribunal de grande instance v Bobigny-ju, 20. novembra 1991 aretirala Géraya Tareka, Dominique Keledjiana in njegovo dekle zaradi preiskave glede prekupevanja z mamili. Dominique Keledjian je pred policijo prostovoljno izjavil, da je heroin kupil pri nekem »Gaby-ju«, ki mu je mamilo večkrat pomagal skriti z namenom, da ga pretihotapi v Francijo. Policiji je dal telefonsko številko iz Amsterdama, ki ji je omogočila identifikacijo pritožnika.

9. Policija je v Parizu opazovala hotel, v katerem je prebival g. Selmouni, in ga dne 25. novembra 1991 prijela. Po tem, ko sta Dominique Keledjian in njegovo dekle identificirala pritožnika, je slednji pojasnil, da je z Dominique Keledjianom sodeloval v trgovini z oblačili. Pritožnik je zanikal vsakršno vpletenost v prekupevanje z mamili.

10. G. Selmounija je policija pridržala od 8.30 ure dne 25. novembra 1991 do 19. ure dne 28. novembra 1991. Zaslíšali so ga sodni policisti departmaja Seine Saint Denis (»SDPJ93«) v Bobigny-ju.

11. G. Selmounija je v času od 0.40 do 1.30 dne 26. novembra 1991 prvičzaslíšal policist, zoper ravnanje katerega se je pritožnik kasneje pritožil. Med zaslišanjem in ponovno premostitvijo v celico je g. Selmouni doživel močno vrtoglavico. Pazniki so ga ob 3.15 odpeljali na urgentni oddelek bolnišnice Jean Verdier v Bondy-ju. V zdravniškem poročilu tega oddelka je navedeno naslednje:

»Datum pregleda: 26. november 1991 ob 3.15. Sprejet na urgenci zaradi udarcev in ran. Po opravljenem pregledu so bile na površini obeh rok ugotovljene številne modrice in površinske rane. Modrice na zunanem delu leve strani obraza. Modrica na levi strani trebuha. Sledi modric na temenu glave. Povečane bolečine v prsnem košu ob globljem dihanju. Nevrološki pregled ne kaže prisotnosti patoloških znakov.«

12. Preiskovalni sodnik je 26. novembra 1991 podaljšal policijsko pridržanje za 48 ur. G. Selmounija so zasliševali od 16.40 do 17.10, ob 19. uri, od 20. do 20.15 in od 22.25 do 23.30. Istega dne je g. Selmounija pregledal dr. Aoustin, ki je zabeležil naslednja zapažanja:

»Modrice ob levi veči, na levi roki in spodnjem delu hrbta. Lasišče boleče.«

13. G. Selmouni je bil 27. novembra 1991 zaslišan v času med 11.00 in 11.40. Po ponovnem pregledu je dr. Aoustin zabeležil:

»Precejšnje modrice ob levi veči, na levi roki in spodnjem delu hrbta. Udarnine na lasišču. Včeraj pacient ni jedel ničesar, še nadalje toži zaradi bolečin.«

14. Dr. Aoustin je g. Selmounija ponovno pregledal 28. novembra 1991 in sicer po zaslišanju, ki je potekalo od 9.30 do 10.15. Zdravnik je v svoje zdravniško poročilo zapisal:

»Modrice ob levi veči, na levi roki, spodnjem delu hrbta. Modrice na lasišču. Zdravljenje trenutno ne poteka.«

15. Pritožnika je 29. novembra 1991 ob 11.30 pregledal splošni zdravnik dr. Edery. Ker je g. Selmouni zatrjeval, da je bil napaden, je dr. Edery na njegovo prošnjo sestavil zdravniško spričevalo, v katerem je navedeno:

»Glavoboli, podplutbe pod levim in desnim očesom, na levi in desni roki, prsnem košu, levem in desnem stegnu in levem kolenu. Vsi predeli boleči.«

16. Pritožnik je bil istega dne priveden pred preiskovalnega sodnika, ki ga je obdolžil kaznivih ravnanj v nasprotju s zakonodajo o mamilih ter zoper njega odredil pripor. Preiskovalni sodnik je na lastno iniciativo že ob prvem srečanju z g. Selmounijem dr. Garnieru, strokovnjaku forenzične medicine na pariškem prizivnem sodišču, odredil, da pregleda pritožnika, »ki je zatrjeval, da so v času policijskega pridržanja z njim grdo ravnali«, ter g. Abdelmajid Madi-ja, ki je bil priprt 26. novembra 1991 in obdolžen istih kaznivih dejanj.

17. Dne 2. decembra 1991 je pritožnika pregledal dr. Nicot z zdravniškega oddelka zapora Fleury-Mérigois, ki je v zdravniškem spričevalu, izdanem na prošnjo g. Selmounija, navedel naslednja opažanja:

»... močne podplutbe na trupu in stegnih ter v okolici oči. Pacient pokaže medsebojno povezane podplutbe. Toži, da ima oslabljen vid v levem očesu.«

18. Dr. Garnier, sodni izvedenec, ki ga je imenoval preiskovalni sodnik, je 7. decembra 1991 v zaporu pregledal g. Selmounija, ki je zdravniku povedal:

»25. novembra 1991 so me okrog devetih zjutraj ustavili na cesti. Tedaj ni bilo še nikakršnih težav. Odpeljali so me v hotel, v katerem sem prebival. Eden izmed policistov v civilu me je nato udaril v predel levega senca. Nato so me odvedli na policijsko postajo v Bobigny-ju. Okoli desetih so me odpeljali v prvo nadstropje, kjer me je kakšnih osem ljudi pričelo tepsti s pestmi. Moral sem poklekniti. Eden izmed policistov me je zagrabil za lase in me povlekel k višku. Neki drug policist me s predmetom, podobnim kiju za baseball, večkrat udaril po glavi, neki tretji pa me je večkrat brcnil ter s pestjo sunil v hrbet. Nasilje je neprenehoma trajalo približno eno uro. Ponoči sem prosil, da me pregleda zdravnik. Odpeljali so me v bolnišnico, kjer so mi rentgensko slikali glavo in prsni koš. Naslednji dan so me med nadaljnjim zasliševanjem ponovno tepli, nasilje je trajalo od okoli 21. ure do 2. ure zjutraj. Ko sem prisel v Fleury, sem bil zdravstveno pregledan.«

19. Zdravnik je v svojem poročilu zapisal:

- »sub-orbitalen hematoma, raztezajočse 2 cm pod spodnjim delom leve veke, vijoličaste barve, skoraj popolnoma zaceljen,

- tenka podolgovata brazgotina, približno 1 cm dolga, od konca obrvi na levi strani obraza,
- en sub-orbitalen hematoma na desni strani, skoraj popolnoma ozdravljen,
- večkratne odrgnine (od katerih je šest večjih) na levi roki, skoraj v celoti zaceljene,
- dve 5 cm dolgi podolgovati odrgnini –lahko tudi praski –na desni roki,
- 0,5 cm dolga poškodba kože na zadnji strani desne roke,
- hematoma na zadnji strani prsnega koša, v višini lopatice desnega ramena,
- en hematoma na desnem boku,

obsežen (10 cm x 5 cm) hematoma na levi strani prsnega koša,
tri hematomi na levem boku,

obsežen hematoma(5cm x 3cm) na sprednji strani prsnega koša, vijoličast, v predelu trebuha nad želodcem

- hematoma v desnem prehepatičnem predelu,
- hematoma levo od prsnice, 5 cm pod prsno bradavico,
- 5 cm x 3 cm velik hematoma na levi strani pazduhe,
- hematoma v predelu pod desno ključnico,
- hematoma na desni strani zadnjice,
- 10 cm x 5 cm velik hematoma na levi strani zadnjice,
- 5 cm x 1 cm podolgovat hematoma na zunanji strani levega stegna,
- na prednjem delu desnega gležnja odrgnina kot rana, v fazi zdravljenja,
- oteklina in odrgnina na desnem nartu,
- na sprednjem spodnjem delu desne noge pet površinskih ran, sedaj v fazi celjenja,
- odrgnine in oteklina s podplutbami na zadnjem delu prvih dveh dlančnic leve roke.

Pacient pravi, da so ga ob prihodu v Fleury oskrbeli s kremo ter mu dali tablete za lajšanje bolečin.

Lasišče in zrklo levega očesa brez poškodb...«

20. Zdravniško poročilo sklepno navaja:

»ZAKLJUČEK

G. Selmouni zatrjuje, da je bil v času policijskega pridržanja podvržen grdemu ravnanju.

Pacient pokaže poškodbe kože travmatološkega izvora, ki so bile oskrbljene v času, ki ustreza času pridržanja v prostorih policije.

Te poškodbe se dobro celijo.«

21. Zdravniško poročilo je bilo vloženo v pritožnikov preiskovalni spis. Preiskovalni sodnik ga je 11. decembra 1991 poslal državnemu tožilstvu.

22. Preiskovalni sodnik je 8. septembra 1992 pri kazenskem sodišču zoper pritožnika vložil obtožnico ter odredil, da se pridrži v preiskovalnem priporu.

23. Državno tožilstvo pri prvostopenjskem sodišču (tribunal de grande instance) v Bobigny-ju je 17. februarja 1992 zaprosilo Generalni policijski inšpektorat nacionalne policije, da zasliši v zadevo vpletene policiste.

24. Ko je 1. decembra 1992 pritožnika v zaporu Felury-Mérigois zaslišal častnik sodne policije pri Generalnem policijskem inšpektoratu, je g. Selmouni ponovil svoje prejšnje izjave in sicer:

»... Okoli pol devetih zjutraj dne 25. novembra 1991 sta me dva ali trije policisti v civilu aretirali v bližini mojega hotela Terminus Nord blizu Gare du Nord v Parizu. Potisnili so me proti steni, ob tem pa cevi dveh pištol vperili v tilnik.

Aretaciji se nisem upiral in se je nisem otepal.

Spomnili ste me na to, da sem med zaslišanjem 27. novembra 1992 priznal, da sem ob aretaciji poskusil pobegniti. Temu ugovarjam. Najprej vztrajam pri tem, da kaj takega policistu, ki me je zasliševal, nisem izjavil. Poleg tega pa sem zapisnik podpisal, ne da bi ga prebral. Ob izpustitvi iz policijskega pridržanja mi je policist dejal, da mi je dal podpisati izjavo, da sem se upiral aretaciji in da je bilo njihovo ravnanje upravičeno.

Ko sem bil prijet, sem bil sam, takoj po aretaciji so me odvedli v mojo hotelsko sobo, ki so jo preiskali v moji prisotnosti. V njej sta bila tudi dva druga policista.

Med preiskovanjem moje sobe me je mlajši od skupine policistov udaril v levo sence. Po zaključeni preiskavi so me odpeljali na oddelek za mamila v Bobigny-ju in sicer v pisarno v prvem ali drugem nadstropju.

Po opravljeni osebni preiskavi, med katero so mi bili odvzeti vsi predmeti, ki sem jih tedaj imel pri sebi, me je pet policistov pričelo zasliševati.

Eden izmed njih, ki je izgledal kot njihov vodja, mi je odredil, naj poklekнем, ter me pričel vleči za lase, medtem ko me je neki drug policist udaril v rebra s palico, podobno kiju za baseball.

Nato je nadaljeval z udarci s kijem po glavi.

Tudi ostali trije policisti so bili aktivno udeleženi, saj so me topli, nekateri od njih pa so stali na mojih stopalih in močno pritiskali nanje.

Spominjam se, da smo na policijsko postajo v Bobigny-ju prispeli okoli 22. ure. Dogajanje, ki sem ga opisal, se je nadaljevalo do 1. ure zjutraj.

Po tem prvem zaslišanju sem bil v prvem nadstropju zgradbe, v kateri sem bil pridržan, izročен uniformiranim policistom. Le-te sem obvestil o bolečinah v prsnem košu in glavi zaradi utrpenih udarcev. Ponoči so me odpeljali v bolnišnico na tem območju, vendar ne morem povedati, v katero. Tam so mi opravili številne preiskave, vključno z rentgenskim slikanjem. Kasneje so me odvedli na policijsko postajo, vendar ne na tisto, kamor sem bil prvotno priveden.

Uniformirani policisti so z mano ravnali dostojno.

Naslednje jutro me je pred drugim zaslišanjem v prostorih oddelka za mamila pregledal zdravnik, ki je na mojem telesu lahko opazil posledice surovosti policistov.

26. novembra 1991 me je na istem kraju in v istem dnevu večkrat zaslišalo večpolicistov –trije ali štirje. Mislim, da je bilo okoli 10. ure. Ob tej priložnosti so me vlekli za lase, me topli in po meni udarjali s palico.

Zvečer istega dne, ko je bilo v prvem nadstropju razmeroma malo osebja, me je ponovno zaslišalo šest policistov, ki so bili do mene še posebej surovi. Toplil so me s pendrekom in kijem za baseball. Z nasiljem so nadaljevali do 1. ure zjutraj. Mislim, da se je ta serija mučenja pričela okoli 19. ure. V nekem trenutku so mi zaukazali, da odidem iz sobe v dolg hodnik, kjer me je častnik, za katerega sem domneval, da je vodja, zagrabil za lase in mi zapovedal, da moram teči vzdolžhodnika, pri čemer so me ostali policisti, ki so se razporedili ob obeh straneh, spotikali.

Nato se me odvedli v pisarno, v kateri je sedela ženska, in mi zaukazali, naj poklekнем. Povlekli so me za lase in ženski rekli: »Poglejte, nekoga boste slišali peti«.

Tam sem ostal približno deset minut. Ženske ne znam opisati, a izgledala je mlada.

Ponovno so me odvedli na hodnik, kjer je eden izmed policistov izvlekel penis in prišel k meni rekoč: »Poglej, posesaj ga«. V tistem trenutku sem klečal. Zavrnil sem zahtevano početje, usta sem imel zaprta, ker se je njegov penis nahajal ob mojih ustnicah.

Po zavrnitvi je ta policist na predlog enega izmed svojih sodelavcev uriniral name.

Po tem so me odvedli v neko pisarno in mi grozili z opeklinami, če ne bom spregovoril. Ko sem zavrnil, so prižgali dve spajkalni svetilki, ki sta bili povezani z dvema modrima steklenicama s plinom. Zaukazali so, naj sedem, in spajkalni svetilki namestili približno en meter od mojih golih stopal. Istočasno so me topli. Po opisanem mučenju so vihteli brizgalko in mi grozili, da mi bodo vbrizgali njeno vsebino. Ko sem to videl, sem zavihal rokav srajce rekoč »Izvolite, saj si ne boste drznili«; kot sem predvidel, svoje grožnje niso uresničili.

Moja reakcija je vzbudila nov val nasilja pri policistih, ki so me ponovno mučili.

Policisti so me pustili pri miru za kakšnih petnajst minut, nato pa je eden izmed njih dejal: »Vi, Arabci, uživajte, če vas nategnejo«. Prijeli so me, me slekli, eden izmed policistov pa je potisnil majhen črn pendrek v mojo zadnjično odprtino.

Opomba: Ko g. Selmouni opisuje ta prizor, prične jokati.

Zavedam se, da je vse, kar sem vam pravkar povedal, grozno, toda predstavlja čisto resnico. Resnično sem bil žrtev tega mučenja.

Po spolnemu napadu sem bil ponovno odveden v celico.

Naslednji dan me je pregledal zdravnik, ki je lahko opazil moje stanje.

Zdravnika sem obvestil, da so me policisti napadli, celo prosil sem ga, naj pri njih posreduje, da prenehajo z mučenjem.

Nasilje, ki sem ga pravkar opisal, se je dogajalo v nočeh med 25. in 26. ter 26. in 27. novembrom 1991.

V času po tem dogodku ter do privedbe pred preiskovalnega sodnika sem bil priložnostno še večkrat tepen.

Preden so me odpeljali pred preiskovalnega sodnika, so bili policisti z menoj zelo prijazni in to celo tako daleč, da so mi ponudili kavo.

Ko sem podpisal dokumente v zvezi s svojo lastnino, sem opazil, da je izginilo 2.800 guldnov in Dupont-ov vžigalnik. O tem sem obvestil policista –tistega, za katerega sem mislil, da je odgovorni –ki je na to reagiral rekoč»Sranje, ponovno«, in pri tem je ostalo.

Na vžigalniku sta začetnici A.Z.

Šest policistov, ki so me topli, lahko identificiram.

Lahko tudi opišem vlogo vsakega izmed njih.

Odgovorni policist je rahlo plešast. Policist, ki mi je pokazal penis in se za tem nad menoj spolno izživiljal s pendrekom, je srednje velikosti, precej čokat, star trideset do petintrideset let, svetlih las.

Takoj po privedbi pred preiskovalnega sodnika, sem le-temu povedal, da sem bil napaden, nekaj dni kasneje pa sem bil pregledan v zaporu. Kakorkoli že, na dotični dan, ko so me privedli pred preiskovalnega sodnika, sem zdravnika videl na sodišču v Bobigny-ju.

Že en mesec imam zagovornika, obvestil sem ga o tem, kako so z menoj ravnali med pridržanjem.

Ko sem prispel v zapor, so bile po vsem mojem telesu vidne sledi nasilja. Sedaj imam težave z očmi.

Proti policistom vlagam ovadbo.«

25. Zapisnik o zaslišanju so poslali državnemu tožilcu v Bobigny-ju 2. decembra 1992 in je bil kot sestavni del postopka označen z B.92.016.5118/4.

26. V svoji sodbi z dne 7. decembra 1992 je trinajsti odsek Kazenskega sodišča v Bobigny-ju pritožnika obsodil na 15-letno zaporno kazen in trajen izgon s francoskega ozemlja. V zvezi s civilno tožbo carinskih organov je sodišče razsodilo, da mora pritožnik skupaj s soobsojenci nerazdelno plačati 24 milijonov francoskih frankov. Pariško pritožbeno sodišče je s svojo sodbo z dne 16. septembra 1993 zmanjšalo zaporno kazen na 13 let, v ostalem pa potrdilo sodbo sodišča prve stopnje. 27. junija 1994 je kasacijsko sodišče pritožbo g. Selmounija zavrnilo.

27. G. Selmouni je v času pridržanja v rednih intervalih obiskoval bolnišnico Hôtel-Dieu zaradi zdravljenja.

B. Preiskovalni postopki

28. Dne 1. februarja 1993 je pritožnik pri višjem preiskovalnem sodniku pri tribunal de grande instance v Bobigny-ju skupaj z zahtevo, da se pridruži kazenskim postopkom kot oškodovanec, vložil kazensko ovadbo in sicer za naslednja dejanja: »naklepni udarci in poškodbe, ki so povzročili popolno delovno nezmožnost v obdobju osmih dni; udarci in poškodbe z orožjem (ki jem za baseball); napad na spodobnost; napad, ki ima za posledico neozdravljivo poškodbo (izgubo enega očesa); in posilstvo, s pomočjo in napeljevanjem dveh ali več sosterilcev. Vsa navedena dejanja so zagrešili policisti med 25. in 29. novembrom 1991 pri opravljanju svojih dolžnostih.«

29. V postopku, označenem z B.92.016.5118/4, je državni tožilec iz Bobigny-ja 22. februarja 1993 zahteval, da se opravi preiskava o ovadbi g. Selmounija in o podobni ovadbi, ki jo je vložil g. Madi, pritožnikov soobtoženi, glede dejanj napada in poškodovanja z orožjem, napada na slabotni osebi, ki se nista mogli braniti in zaradi napada na spodobnost. Navedena dejanja naj bi zagrešila neznana oseba oziroma neznane osebe. Ovadba, ki jo je pritožnik vložil 1. februarja 1992, je bila registrirana 15. marca 1993. Novi postopki so bili označeni z novo referenčno številko B.93.074.6000/9.

30. Gospa Mary, preiskovalna sodnica na tribunal de grande instance, kateri je bila zadeva dodeljena, je direktorju Nacionalnega policijskega inšpektorata 27. aprila 1993 poslala zaprosilo z namenom, da stori vse potrebne korake za ugotovitev resnice. 15. junij 1993 je določila kot datum, ko ji mora biti predloženo poročilo.

31. Dr. Garnier je na zahtevo ge. Mary 9. junija 1993 ponovno pregledal g. Selmounija. V svojem poročilu, ki ga je predložil 21. junija 1993, je med svojimi zapažanji zapisal:

»Ko sem prvič pregledal g. Selmounija, je zatrjeval, da je bil žrtev nasilja v času policijskega pridržanja. Danes mi je povedal, da tedaj spolnega napada ni omenil, ker se ga je sramoval.

Pregled analne mišice zapiralke ne razkriva nikakršnih poškodb v smislu potrditve ali zavrnitve pacientovih navedb, to pa predvsem zahvaljujoč času, ki je pretekel od zatrjevanih dejanj.

Telesne poškodbe, evidentirane v prejšnjih zdravniških spričevalih, se zdravijo dobro in brez vsakršnih zapletov.

V zvezi z domnevnim spolnim napadom je ugotoviti, da ob odsotnosti vsakršnih funkcionalnih motenj ali vidnih poškodb potreba po bolniškem staležu zaradi popolne nezmožnosti za delo (»ITTP«) kot neposredne posledice zatrjevanih dejanj ne obstoji.«

POPOLNA NEZMOŽNOST ZA DELO

Poškodbe, evidentirane v prvem zdravniškem spričevalu in opažene ob pripravi mojega prvega strokovnega poročila, so poškodbe travmatološke narave brez posebnih značilnosti (hematomi in udarnine) in imajo za posledico popolno nezmožnost za delo v dolžini 5 dni.

ZAKLJUČEK

G. Selmouni trdi, da je bil v času policijskega pridržanja spolno napaden in tepen.

Posledica travmatoloških poškodb je popolna nezmožnost za delo v trajanju 5 dni. Pacient zatrjuje, da se mu je poslabšal vid v levem očesu. Potreben je okulistični pregled zaradi ugotovitve, ali obstoji vzročna zveza med domnevnimi dejanji in poslabšanjem vida.

Zaradi odsotnosti funkcionalnih motenj ali vidnih poškodb v zvezi s spolnim napadom bolniški stalež zaradi popolne nezmožnosti za delo ni potreben.«

32. S sklepom z dne 15. junija 1993 je preiskovalna sodnica odločila, da obe ovadbi, ki se nanašata na ista dejanja, združi v en postopek pod referenčno številko B.92.016.5118/4.

33. Preiskovalna sodnica je pritožnika zaslišala 14. maja 1993. 9. junija 1993 je imenovala sodnega izvedenca, 15. septembra 1993 pa je strankam poslala zdravniško izvedeniško mnenje.

34. Pritožnik je 7. julija 1993 preiskovalni sodnici poslal en izvod zdravniških spričeval z dne 29. novembra in 2. decembra 1991 ter ponovil navedbe iz svoje pritožbe.

35. V pismu z dne 3. septembra 1993, naslovljenega na predsednika desetega odseka prizivnega sodišča v Parizu, ki je bilo pristojno za odločanje o pritožnikovi pritožbi zoper obsodbo za kazniva dejanja po zakonodaji o nevarnih drogah, je pritožnik navedel, da je bil posiljen s kijem za baseball, ter dodal, da je policist nanj uriniral. Pritožnik je navedel, da je o grdem ravnanju, kateremu je bil podvržen v času policijskega pridržanja, pred odpremo pisma obvestil tudi predsednika trinajstega odseka kazenskega sodišča v Bobigny-ju.

36. V zaprosilu iz 8. oktobra 1993 je preiskovalna sodnica ponovila svojo zahtevo z dne 27. aprila 1993, ker rok za predložitev zapisnika Generalnega policijskega inšpektorata, ki je iztekel 15. junija 1993, ni bil upoštevan. Obenem je odredila, da se zaseže zdravstvena dokumentacija g. Selmounija v zaporniški bolnišnici Fresnes, v zaporu Fleury-Mérogis in bolnišnici Hôtel-Dieu.

37. Preiskovalna sodnica je oškodovance ponovno zaslišala 6. decembra 1993 po tem, ko je 2. decembra 1993 v zvezi s svojim zaprosilom prejela zapisnik Generalnega policijskega inšpektorata. 26. januarja 1994 je bila v skladu z veljavnim sistemom pravne pomoči za zastopanje pritožnika uradno

imenovana neka odvetnica. V pismih z dne 23. junija in 27. oktobra 1994 je ta odvetnica pritožniku sporočila, da ima težave s pridobitvijo dovoljenja za obisk.

38. Oškodovanca sta bila ponovno zaslišana 10. februarja 1994, ko je bil organiziran preizkus istovetnosti z namenom identifikacije policistov, proti katerim so bile vložene ovadbe. G. Selmouni je izmed desetih udeležencev identificiral štiri policiste. To so bili: g. Jean-Bernard Hervé, g. Christophe Staebler, g. Bruno Gautier in g. Patrice Hurault.

39. Preiskovalna sodnica je 1. marca 1994 skladno z rezultati preizkusa istovetnosti zadevo poslala državnemu tožilstvu v nadaljnji postopek.

40. Državni tožilec iz Bobigny-ja je zadevo odstopil generalnemu državnemu tožilcu v Parizu, ki je zadevo dalje predal kasacijskemu sodišču.

41. Kasacijsko sodišče je v svoji sodbi z dne 27. aprila 1994 odločilo, da se zaradi primerne poteka sodnega odločanja preiskovalna sodnica v Bobigny-ju razreši, zadeva pa dodeli sodniku sodišča tribunal de grande instance v Versaillesu. 21. junija 1994 je državni tožilec pri tribunal de grande instance v Versaillesu ponovno pričel preiskavo pod referenčno številko V.94.172.0178/3 zaradi

»nasilja, ki so ga povzročili državni uslužbenci in posledica katerega je bila popolna nezmožnost za delo daljša od osem dni, in spolnega napada večih napadalcev ali sosterilcev, proti vsem, v postopku preiskave identificiranim osebam«.

42. Zadeva je bila 22. junija 1994 dodeljena ge. Françoise Carlier-Prigent, podpredsednici tribunal de grande instance v Versaillesu z nalogo, da opravi sodno preiskavo.

43. Preiskovalna sodnica je 8. avgusta 1994 zahtevala, da se ji pošljeta obe zdravstveni kartoteki g. Selmounija, ki ju je zapečatil Generalni policijski inšpektorat. Zapečateni dokumente so ji poslali 12. aprila 1995.

44. G. Selmouni je bil 19. septembra 1995 v bolnišnici Htel-Dieu operiran na levem očesu.

45. Preiskovalna sodnica je s sklepom z dne 22. septembra 1995 kot sodnega izvedenca imenovala g. Biarda, okulista, in sicer z namenom, da pregleda g. Selmounija.

46. Sodnemu izvedencu je bil 5. januarja 1996 podaljšan rok, v katerem mora sodišču predložiti svoje mnenje, kar je storil 18. januarja 1996. V njem je zapisal naslednje ugotovitve:

»Vid g. Selmonija se je od operacije očesa v septembru 1995 poslabšal. Z zagotovostjo pa ni mogoče trditi, da je do poslabšanja prišlo ravno med 25. novembrom 1991 in koncem septembra 1995.

Nasilje, zaradi katerega pacient vlaga ovadbo, oziroma udarci v i levi periorbitalni del na obrazu, bi lahko povzročil poškodbe očesa, vendar razen subjektivnih simptomov sprememb ali celo oslabljenega vida in ločenega problema z epiretinalno membrano nikoli ni bil zapažen nikakršen znak, predvsem ne v notranjem predelu ali kakršnokoli znamenje krvavitve v očesni mrežnici, ki naj bi se pojavilo istočasno s spornimi udarci in med katerimi naj bi obstojala povezava. Vendar pa so bili ugotovljeni degeneracijski znaki v povezavi s prirojeno telesno motnjo (kratkovidnost v obeh očesih).«

47. Dne 6. februarja 1996 je bilo zdravniško poročilo posredovano g. Selmouniju, ki je prav tako predložil dokaze. Vztrajal je pri svojih navedbah proti štirim imenovanim policistom. 7. marca 1996 je pričal tudi drugi oškodovanec, g. Madi. Slednji je imenoval še petega policista, g. Alexisa Leclercqa.

48. Preiskovalna sodnica je s pismom z dne 2. maja 1996 direktorja sodne policije zaprosila za imena in naslove policistov, proti katerim je bila vložena ovadba. Direktor je odgovoril 23. maja 1996.

49. Preiskovalna sodnica je 21. oktobra 1996 uradno obvestila pet v zadevo vpletenih policistov, da je proti njim uvedena preiskava.

50. Pet policistov in sicer: g. Herv, g. Staebler, g. Gautier, g. Leclercq in g. Hurault, proti katerim sta g. Selmouni in g. Madi vložila svoji ovadbi, je bilo prvičzaslišanih 10., 24. in 31. januarja, 28. februarja oziroma 7. marca 1997. Proti njim je bila uvedena preiskava zaradi suma storitve kaznivega dejanja nasilja, ki ga je izvedla uradna oseba in posledica katerega je bila popolna nezmožnost za delo v trajanju več kot osem dni. Proti štirim in sicer: g. Hervju, g. Staeblerju, g. Gautieru, in g. Huraultu je bila uvedena preiskava tudi zaradi suma kaznivega dejanja spolnega napada, ki ga je zagrešilo več napadalcev oziroma sosterilcev.

51. Policisti so pritožnikove navedbe zanikali in vztrajali, da se je le-ta ob prijetju upiral. Zato je preiskovalna sodnica 24. aprila 1996 kot sodnega izvedenca ponovno imenovala g. Garniera z namenom, da preuči zdravstveni kartoteki in zdravniška spričevala g. Selmounija ter poda svoje mnenje, ali bi ugotovljene poškodbe lahko bile posledica »upora« ob aretaciji okoli 8.30 ure dne 25. novembra 1991 ter odgovori na vprašanje, ali bi bilo z njimi mogoče podkrepiti pritožnikove navedbe.

52. Istega dne je pritožnik zahteval, da se opravijo številna preiskovalna dejanja, vključno z nadaljnjim soočenjem pričin dodatnimi zdravniškimi poročili, s katerimi naj bi bila ugotovljena povzročena škoda, ter s pregledom prostorov, v katerih je bil nameščen v času policijskega pridržanja. V sklepu z dne 7. maja 1998 je preiskovalna sodnica zahtevo zavrnila, ker je bilo nekaterim od predlogov deloma že ugodeno.

53. Dne 4. junija 1998 je bilo opravljeno soočenje med pritožnikom in štirimi policisti. Pritožnik je opisal vlogo vsakega izmed obdolženih v času, ko se je nahajal pod njihovim nadzorstvom.

54. Dr. Garnier je svoje mnenje predložil 3. julija 1998. Sodni izvedenec ga je zaključil z naslednjimi ugotovitvami:

»Pregled zdravniške kartoteke kaže, da so zdravniki opazili širjenje znakov poškodb po pacientovem telesu v času trajanja policijskega pridržanja.

Številne izmed njih bi bile lahko z zagotovostjo povzročene med »upiranjem« ob aretaciji ob okoli 8.30 uri dne 25. novembra 1995, kot jo je opisal častnik sodne policije.

Pacient bi bil poškodbe, predvsem tiste na spodnjih delih okončin in zadnjici, ki pri prvem pregledu niso bile vidne, zagotovo lahko pridobil po prijetju, z njimi pa bi bilo mogoče potrditi pacientova navajanja.

Negativni rezultat testa, ki je bil v zvezi z opisanim posilstvom s pendrekom izveden 9. junija 1993, to je eno leto in pol po storjenih dejanjih, ne more niti ovreči niti potrditi, da je do tega resnično prišlo.«

55. Preiskovalna sodnica je g. Selmounija 25. avgusta 1998 obvestila, da je preiskava zaključena. Preiskovalni spis je bil poslan državnemu tožilstvu 15. septembra 1998.

56. Državni tožilec je 19. oktobra 1998 preiskovalnemu sodniku predložil svojo pisno izjavo o nadaljnjih preiskovalnih dejanjih, inter alia:

»...zanikanje obdolženih policistov ne pripomore k rezultatu preiskave nič bolj kot njihovo zatrjevanje »upiranja« pritožnika med aretacijo ali njegovega nasilnega otepanja med zasliševanjem.

Odsotnost vsakršnih odstopanj ali neskladnosti v izjavah Ahmeda Selmounija in Abdelmajida Madija govori v prid njihovem upoštevanju. Še več, njuna zatrjevanja so podkrepjena z zdravniškimi ugotovitvami in zato veljajo za zadostni dokaz za obtožbo petih obdolženih za dejanja, ki naj jih obravnava kazensko sodišče.«

57. S sklepom z dne 21. oktobra 1998 je preiskovalna sodnica predala pet policistov kazenskemu sodišču v Versaillesu. Glede na navedbe g. Selmounija je obtožnica štiri policiste bremenila nasilja, katerega posledica je bila popolna nezmožnost za delo, daljša od osem dni, ter napada na spodobnost, povzročena v skupini z nasiljem ter prisilo.

58. Sojenje je potekalo na kazenskem sodišču v Versaillesu dne 5. februarja 1999. Pritožnik je vložil ugovor zaradi stvarne nepristojnosti tega sodišča za razsojanje njegovega primera, ki bi po njegovem mnenju moral biti predložen porotnemu sodišču. Pritožnik je trdil, da je spolni napad dejansko predstavljal posilstvo, da je bil žrtev napada, katerega posledica je bila trajna nezmožnost zaradi poslabšanja vida in katero so povzročili državni uslužbenci, in nazadnje, da bi moralo biti grdo ravnanje, ki mu je bil podvržen, klasificirano kot dejanje torture, povzročene pred ali med storitvijo kaznivega dejanja. Sodišče je ta ugovor priključilo odločanju o glavni stvari zadeve. Ob koncu sojenja je državni tožilec predlagal, da se obtoženi obsodijo na zaporno kazen in sicer g. Herv na štiri leta zavora, g. Staebler, g. Gautier, in g. Hurault pa na tri leta. Sodišče je izdalo sodbe odložilo do 25. marca 1999.

59. Kazensko sodišče iz Versaillesa je v svoji sodbi z dne 25. marca 1999 zavrnilo ugovor g. Selmounija glede stvarne pristojnosti in sicer predvsem iz naslednjih razlogov:

a) v zvezi s klasifikacijo spolnega napada kot posilstva:

»... sodišče mora vsekakor mora zaključiti, da niti zdravniška spričevala niti mnenje sodnega izvedenca ne potrjujejo navedb o analni penetraciji. Poleg tega g. Selmouni ni uspel identificirati policista, ki naj bi ga domnevno posilil. Iz tega razloga dejanje ne more biti klasificirano kot posilstvo.«

b) glede kvalifikacije naklepnih udarcev in poškodb, ki so povzročili trajno nesposobnost

»...Sodišče ugotavlja, da strokovno mnenje, ki ga je pripravil dr. Biard, ne dopušča sklepanja, da med poslabšanjem vida g. Selmounija ter udarci obstoji vzročna zveza. Njegovemu ugovoru zato ni mogoče ugoditi.«

c) v zvezi s kvalifikacijo grdega ravnanja kot mučenja, povzročene ga pred ali med storitvijo hudega kaznivega dejanja:

»Poleg dejstva, da ta ravnanja v prejšnjem Kazenskem zakoniku, veljavnem v času storitve kaznivega dejanja, niso bila klasificirana kot tortura, pa nasilna dejanja, storjena nad g. Selmounijem, za katera leta trdi, da bi morala biti klasificirana kot kaznivo dejanje mučenja ali barbarstva, niso bila povzročena pred ali med storitvijo hudega kaznivega dejanja.

Sodišče zato zgotavlja, da ravnanja iz navedenih razlogov ne morejo biti klasificirana kot huda kazniva dejanja. ...«

60. Kazensko sodišče je ob presoji, ali so policisti kazensko odgovorni ali ne, upoštevalo, da »sta mu bila predloženi dve popolnoma nasprotni navedbi in je odločilo, da bo »po vrsti preučilo številne razlage«, ki so jih dali policisti. Sodišče je ob domnevi, da »je bilo ugotovljeno, da so bile (pritožnikove) poškodbe povzročene v času trajanja ali v zelo kratkem času pred ali po policijskem pridržanju«, menilo, da poskus oškodovancev, da bi se upirala prijetju, ne zadošča za razlago obsega ugotovljenih poškodb; da »neskladnosti« v njihovih izjavah, če so se kakšne sploh pojavile, pri presoji niso odločujoče, in da so bile »navedbe oškodovancev pri opisovanju dogodkov in njihovih časovnih okvirov v splošnem usklajene«; da »vsak policist dobro ve, da je celo v primerih, kjer so podani trdni dokazi, zaželjeno priznanje, ki ga kasneje obdolženec težko zanika«; ter da obstoji zadosten dokaz, s katerim je mogoče ovreči trditve, da sta se oškodovanca med vložitvijo ovadb proti policijskim častnikom medsebojno vskladila«.

61. Kazensko sodišče v Versaillesu je ugotovilo, da so »dokazi, zbrani med preiskavo in izvedeni na glavni obravnavi, pokazali oziroma kažejo na to, da so se dogodki resnično zgodili na način, kot sta ga opisala oškodovanca«, in policiste obsodilo zaradi storitve očitanih jim kaznivih dejanj. Sodišče se je čutilo zavezano »uporabiti kazensko pravo tako, da bi kot primer služilo drugim« in g. Huraulta, g. Gautiera in g. Staebler obsodilo na triletno zaporno kazen. V zvezi s četrtem policistom je sodišče menilo:

»Bernard Hervé, glavni oddelčni inšpektor, je bil v vlogi vodje skupine policistov odgovoren za metode, uporabljene pri opravljanju preiskave pod njegovim vodstvom in usmerjanjem njenega poteka.

Poleg tega je bil s tem, ko je civilno stranko vlekkel za lase, neposredno vpleten pri napadu. Oškodovanca sta ga nedvoumno identificirala kot odgovornega častnika.

Zato sodišče meni, da je Bernarda Hervéja potrebno za storjena ravnanja huje kaznovati, in mu prisoja kazen štirih let zapora.

Ker g. Hervé še vedno opravlja svojo funkcijo, je zaradi javnega reda kazensko sankcijo potrebno nemudoma izvršiti. Sodišče izdaja sodni nalog za priprtje Bernarda Hervéja.«

62. Kazensko sodišče v Versaillesu je zahtevo g. Selmounija, da v kazenskem postopku uveljavlja tudi premoženjsko-pravni zahtevek, razglasilo kot sprejemljivo. Opozorilo je na dejstvo, da pritožnik svojega odškodninskega zahtevka ni ovrednotil ter da si je pridržal pravico, da ga uveljavlja v civilnem postopku.

63. Policisti so se zoper prvostopenjsko sodbo pritožili.

64. Pritožbeno sodišče v Versaillesu je v svoji sodbi z 8. aprila 1999 zahtevo za izpustitev g. Hervéja zavrnilo iz naslednjih razlogov:

»...predmetna kazniva dejanja predstavljajo zaradi svoje izjemno resne narave, upoštevajoč status višjega policijskega častnika (officier de police judiciaire), ki je odgovoren za izvajanje predpisov v republiki in je bil obsojen pred prvostopenjskim sodiščem, resen in trajen udarec javnemu redu. ...«

65. Pritožbeno sodišče iz Versaillesa je v svoji sodbi z dne 1. julija 1999, izdano po opravljeni obravnavi 20. in 21. maja 1999, po katerem je bil g. Hervé izpuščen na prostost, policiste zaradi pomanjkanja dokazov oprostilo kaznivega dejanja nespodobnega napada, obenem pa jih obsodilo »zaradi storitve kaznivega dejanja napada in poškodovanja z uporabo ali pod grožnjo uporabe orožja, katerega posledica je bila popolna nezmožnost za delo g. Selounija za manj kot osem, g. Madija pa za več kot osem dni, ki so ga zakrivilo policisti pri izvrševanju svojih dolžnosti in brez legitimnega razloga«. Pritožbeno sodišče je g. Hervéja obsodilo na 18-mesečno zaporno kazen, od tega 15 mesecev pogojno, g. Gautiera in g. Staebler na 15-mesečno zaporno kazen pogojno ter g. Heraulta na 12-mesečno zaporno kazen pogojno. Sodišče je med razlogi za svojo odločitev, inter alia, navedlo:

»O krivdi

O naklepnih udarcih in poškodbah

»Absolutno gledano je beseda policista, a fortiori višjega častnika (officier de police judiciaire) bolj kredibilna od besede prekupevalca z mamili. Vendar pa je ta premisa oslABLJENA in celo zmotna tam, kjer so navedbe storilcev kaznivih dejanj podkrepjene z objektivnim dokazom kot na primer zdravniškimi ugotovitvami. Še globlje v dvom je potisnjena v primerih, ko se izpovedbe policistov, dane med kazenskim postopkom, znatno razlikujejo; in presumpcija v korist policije je izpodbita, če je dokazano, kot v obravnavanem primeru, da policijski zapisniki ne odražajo resnice.«

O zdravniških ugotovitvah

Obtožbe, ki jih navajata oškodovanca, so podkrepjene z nedvoumnimi zdravniškimi ugotovitvami. Prvič, sodni izvedenec profesor Garnier je v zvezi z g. Selmounijem v svojem poročilu s 5. maja 1998 zapisal, da so vsi zdravniki, ki so pritožnika pregledali v času policijskega pridržanja, ugotovili poškodbe travmatičnega izvora na levi roki, v območju leve očesne jamice, na lasišču in na hrbtu. 29. novembra 1991 so bile na spodnjih okončinah vidne dodatne poškodbe. Dodal je, da je pri njegovem pregledu 7. decembra 1991 ponovno opazil že prej opisane poškodbe ter odkril nove na zadnjici in desnem gležnju.

Obseg poškodb na telesu g. Selmounija se je med nepretrganim policijskim pridržanjem povečal.

Poškodbe ob levi veči, drobna vzdolžna brazgotina, dolga en centimeter in potekajoča od konca leve obrvi proti zunanji strani obraza, levi in desni sub-orbitalni hematomi –poškodbe, ki jih je 29. novembra 1991 ugotovil dr. Edery in jih kasneje, 2. decembra 1991 dr. Nicot opisal kot »okoli oči«, ustrezajo udarcem, ki jih je omenil g. Selmouni.

Številni hematomi, najdeni na prsnem košu, levi in desni strani telesa ter na trebuhu, ustrezajo udarcem in brcam iz njegove izjave z dne 7. decembra 1991.

Bolečina v lasišču ter glavoboli, ki sta jih omenila dr. Aoustin in dr. Edery, so po vsej verjetnosti takšne vrste, da lahko podkrepijo navedbe g. Selmounija, skladno s katerimi so ga vlekli za lase in ponavljajoče topli po glavi s predmetom, ki bi lahko bil kij za baseball.

Hematome na zadnjici in stegnih so lahko povzročili le udarci s topim predmetom. Prav tako se poškodbe, vidne na nogah, gležnjih in stopalih ujemajo z udarci ali tepežem, zaradi katerega je g. Selmouni vložil ovadbo.

Iz zgoraj navedenega izhaja, da se dejanske poškodbe, zabeležene pri zaporednih pregledih, ujemajo z udarci, ki jih je opisal g. Selmouni.

V zvezi z g. Madijem zdravniška spričevala in strokovna medicinska mnenja potrjujejo resničnost in intenzivnost udarcev, katerim je bil podvržen. Nadalje je sodni izvedenec navedel, da čas, ki je minil od pojava dejanskih poškodb in spornih dogodkov, močno kaže na večkratne manjše poškodbe.

Poškodbe na lasišču se popolnoma ujemajo z njegovo izjavo, da je bil ob številnih priložnostih s topim predmetom večkrat udarjen po glavi.

Pravokotna oblika večjega hematoma na desnem in treh hematomov na levem stegnu se popolnoma ujema s poškodbami, nastalih zaradi udarcev s topim orodjem, kot je opisano v pritožbi.

O navedbah obtožencev

Razlage obtožencev, kako je prišlo do poškodb, so v celoti neverodostojne. Celo več, njihove izpovedbe se v zvezi s temi kot tudi z drugimi vprašanji spreminjajo. Jean-Bernard Hervé je, na primer, v začetku trdil, da je pri aretaciji g. Selmounija deloval kot policijska okrepitev (D57), za tem pa je dejal, da se ni nahajal na cesti, na kateri je prišlo do aretacije, temveč v hotelu.

Obtoženci vztrajajo, da so obtožbe zoper njih posledica skupnega dogovora. Na tej točki je potrebno omeniti, da v vseh sedmih letih preiskovanj in sodne preiskave ni bil v potrditev teh navedb najden niti en sam dokaz. Interes pritožnikov se je v znatni meri razlikoval. Zaporedni opisi grdega ravnanja, kateremu sta bila po navedbah podvržena oškodovanca, razkrivajo, da jima ni bilo prizaneseno, in poudariti je potrebno, da je g. Selmouniju v kazenskem postopku zaradi prekupčevanja z mamili komaj kdaj pomagal odvetnik. Ni odveč omeniti, da g. Madi in g. Selmouni, ki ju pred tem policija ni bila še nikoli pridržala, ne bi bila mogla uporabiti te pretekle izkušnje za to, da bi si izmislila popolnoma neresnično zgodbo.

Samo dejstvo aretacije g. Selmounija v bližini njegovega hotela, tudi pod predpostavko, da je vsebovalo elemente upiranja, ne more pojasniti niti resnosti poškodb niti njihovega postopnega nastajanja, kar potrjujejo fotografije v spisu. Pri tem je upoštevati dejstvo, da vpleteni policist nemudoma po aretaciji ni zabeležil nikakršnih sumljivih znakov bodisi na sebi ali g. Selmouniju, zaradi katerih bi bil v njunem lastnem interesu potreben celovit zdravniški pregled.

Kar se tiče g. Madija, izpovedba policista, da je pritožnik z glavo sam sunil v steno in omaro, se ne ujema z ugotovitvami zdravniških pregledov.

Sodni izvedenec je navedel, da je ob tovrstni pojavnosti običajno, da se v času dogodka zanesljivo pojavijo poškodbe in celo krvaveče rane, do česar pa v tej zadevi ni prišlo.

Ob celoviti presoji so vsa ta dejstva sodišče prepričala, da so si obtoženi zatrjevani odpor izmislili z namenom, da utemeljijo intenzivnost in lokacijo hematov in poškodb, najdenih na prijetem.

O verodostojnosti policijskih zapisnikov

Policisti iz SDPJ 93, še posebej pa Jean-Bernard Hervé, so pred sodiščem priznali, da so številni policijski zapisniki, sestavljeni v času pridržanja g. Selmounija in g. Madija v prostorih policije, vsebovali netočne navedbe tako glede časa kot osebe, ki jih je napisala. Sodišču ni bila za to podana nikakršna prepričljiva razlaga. G. Hurault je na primer sestavil zapisnik (D114) o preiskavi, ki jo je opravil v Gonesseju od 17.30 do 18.55 dne 26. novembra, in ob 18.45 –takorekočistočasno –v drugem zapisniku (D158) zapisal, da se je g. Madi upiral aretaciji, sodišču pa celo povedal, da ga je poskusil umiriti.

Popolna nezanesljivost dokumentov, ki so jih sestavili preiskovalci, je izjemno zaskrbljujoča v tem smislu, da celotno delovanje sistema kazenskega sodstva temelji na zaupanju, ki ga lahko imamo v poročila višjih policijskih častnikov in njihovih pomočnikov (officiers et agents de police judiciaire).

V luči zgoraj navedenega je surovost, katere so obtoženi štirje policisti, očitna, prvostopenjsko sodišče pa je pravilno ugotovilo, da so obtoženci med postopkom skrivali resnico o svojem obnašanju.

O kazenski sankciji

Kazniva dejanja, za katera so bili obtoženi obsojeni, so izjemno huda, kar jim onemogoča uveljavljanje določb o amnestiji z dne 3. avgusta 1995. Kazniva dejanja morajo biti obravnavana kot primeri posebej ponižujočega ravnanja. Ker so jih zagrešili višji policijski častniki, odgovorni za izvajanje predpisov republike, morajo biti strogo kaznovani, saj takšnega vedenja ne glede na osebnost prizadetih, njihovo stopnjo pokvarjenosti in nevarnosti, ni mogoče opravičiti.

Resnosti kaznivih dejanj pa ni mogoče primerjati s tem, kar bi se lahko zgodilo, če bi bilo dokazano, da so obtoženi storili kaznivo dejanje spolnega napada. Prav tako kazniva dejanja ne izgledajo kot del izdelanega načrta. V luči vloge, ki jo je vsak izmed njih odigral, dotedanje nekaznovanosti in odsotnosti upravne kartoteke sodišče ugotavlja, da mora ustrezno skrajšati dolžino zapornih kazni, kot izhaja iz izreka sodbe, ter obtoženčevim nadrejenim prepustiti, da v skladu s svojo diskrecijsko pravico določijo, kateri disciplinski ukrepi so v posamičnem primeru potrebni. Nepogojne obsodbe so bile spremenjene v pogojne kazni zapora, delno samo v primeru g. Hervéja, katerega odgovornost izgleda večja zato, ker je bil v času storitve kaznivega dejanja v svojstvu odgovornega častnika.

POSTOPEK PRED KOMISIJO

66. G. Selmouni se je Komisiji pritožil 28. decembra 1992. V pritožbi je zatrjeval, da sta bila kršena 3. in 6§1 člen Konvencije.

67. Komisija je dne 25. novembra 1996 odločila, da je pritožba (št. 25803/94) sprejemljiva. V svojem poročilu z dne 11. decembra 1997 (prejšnji 31. člen Konvencije) je soglasno odločila, da je prišlo do kršitve 3. in 6§1 člena Konvencije. Celotno besedilo mnenja Komisije je v prilogi te sodbel.

ZAKLJUČNA IZVAJANJA PRED SODIŠČEM

68. Vlada je v svoji vlogi predlagala Sodišču, da v zvezi s pritožbo, temelječo na 3. členu Konvencije, ugotovi, da pritožnik pred domačimi sodišči ni izčrpal vseh pravnih sredstev oziroma podrejeno, da kaznivih dejanj, katerih so bili obsojeni policisti, ni mogoče klasificirati kot »mučenje«. Vlada je priznala, da je bil celoten postopek v smislu 6§1 člena Konvencije predolg.

69. Pritožnik je Sodišču predlagal, da ugotovi kršitev 3. in 6§1 člena Konvencije ter da mu prisodi pravično zadoščenje po 41. členu Konvencije.

GLEDE PRAVA

I. DOMNEVNA KRŠITEV 3. ČLENA KONVENCIJE

70. Pritožnik je v svoji pritožbi navedel, da ravnanje, kateremu je bil podvržen v času trajanja policijskega pridržanja, pomeni kršitev 3. člena Konvencije, ki določa:

»Nikogar se ne sme mučiti ali nečloveško in ponižujoče z njim ravnati ali ga kaznovati.«

A. Predhodni ugovor Vlade

71. Temeljni ugovor Vlade, ki je bil enak kot že predhodno izpostavljen pred Komisijo, je bil, da obravnava pritožbe zaradi domnevne kršitve 3. člena Konvencije pred Sodiščem ni dopustna, ker pritožnik pred domačimi sodišči ni izčrpal vseh pravnih sredstev. Pritožnikova zahteva, da v kazenskem postopku proti policistom kot oškodovanec uveljavlja premoženjsko-pravni zahtevk, predstavlja po mnenju Vlade redno pravno sredstvo, zadostno za pridobitev zadoščenja za povzročeno škodo. Obenem je Vlada dokazovala, da je od ugotovitev Komisije 25. novembra 1996 v postopku prišlo do bistvenih novih ugotovitev. Vendar pa je menila, da »posebne okoliščine« v obravnavanem primeru, zaradi katerih bi smeli organi Konvencije pritožniku spregledati zahtevo po izčrpanju pravnih sredstev pred domačimi sodišči, niso podane (glej sodbo Akdivar in drugi proti Turčiji z dne 16. septembra 1996, Poročila 1996-IV). Vlada je pripomnila, da ji ni mogoče očitati, da je bila »popolnoma pasivna«, saj je bila opravljena upravna preiskava na pobudo državnega tožilstva v Bobigny-ju, ki je 22. februarja 1993 zahtevalo, da se uvede preiskava. Obenem je Vlada opozorila na dejstvo, da je kazensko sodišče v Versaillesu policiste vseeno obsodilo, čeprav postopek ni tekkel ves čas z enako dinamiko, saj so se obdobja visoke stopnje aktivnosti izmenjevala s povsem neaktivnimi. Vlada je posebej poudarila, da bi pritožnik lahko kot oškodovanec uveljavljal odškodnino za povzročeno škodo, če bi policisti bili obsojeni. Iz tega razloga njegova zahteva, s katero je v kazenskem postopku nastopal kot oškodovanec v smislu sodne prakse Sodišča ne more šteti kot »neučinkovita«.

Vlada je menila, da se ta zadeva razlikuje od zadev Mitap in Müftüoğlu proti Turčiji, na katero se je sklicevala Komisija v svoji odločbi o sprejemljivosti (pritožbi št. 15530/98 in 15531/98, odločba z dne 10. oktobra 1991, DR 72, stran 169), ter zadev Tomasi proti Franciji (pritožba št. 12850/87, odločba z dne 13. oktobra 1990, DR 64, stran 128) ter Ringeisen proti Avstriji (sodba z dne 16. julija 1971, Serija A, št. 13), v katerih je bilo pripoznano, da je bilo pravno sredstvo na zadnji možni stopnji sodnega sistema izčrpano kmalu po vložitvi pritožbe, toda pred pozivom Komisiji, da odloči o sprejemljivosti. Poleg tega pa Komisija ni sledila svoji običajni praksi, celo več, primer Mitap in Müftüoğlu proti Turčiji se je nanašal na dolžino postopka in ne na zatrevanje kršitev 3. člena Konvencije.

Vlada je menila, da nenavadno dolgo trajanje postopka za proučitev pritožnikove pritožbe ni moglo ipso facto voditi k sklepanju, da je bilo pravno sredstvo neučinkovito; da bi morali upoštevati dejstvo, da so se morali v zadevo vpleteni policisti zagovarjati pred domačimi sodišči; ter da je bila pritožba, predložena Sodišču, iz tega razloga preuranjena.

72. Pritožnik je v odgovor navedel, da je izpolnil svojo obveznost do izčrpanja pravnih sredstev. Opozoril je, da je ob koncu zaslišanja dne 1. decembra 1992 častnika Generalnega policijskega inšpektorata obvestil, da podaja ovadbo. Dodal je, da je zaradi neaktivnosti državnega tožilstva pri tribunal de grande instance v Bobigny-ju 1. februarja 1993 pri vodji preiskovalnih sodnikov vložil ovadbo skupaj z zahtevo, da se v kazenski postopek vključi kot oškodovanec. Njegova ovadba in pritožba sta bili registrirani 15. marca 1993. Vse odtlej dalje, je trdil pritožnik, ni imel na voljo nikakršnega sredstva za pospešitev postopkov. V podkrepitev trditve, da »obveznost zatekanja k neustreznim ali neučinkovitim pravnim sredstvom ne obstoji«, se je skliceval na primer Aksoy proti Turčiji (sodba z dne 18. decembra 1996, Poročila 1996-VI) ter vztrajal, da je to stališče potrebno uporabiti tudi v obravnavanem primeru.

73. Komisija je ugotovila, da je g. Selmouni izpolnil obveznost iz 35. člena Konvencije. Menila je, da pristojni organi, upoštevajoč resnost pritožnikovih navedb in časa, ki je pretekel od spornih dogodkov, v danih okoliščinah niso uporabili vseh možnih sredstev, ki bi preiskavo pripeljala do hitrega zaključka.

74. Sodišče posebej opozarja na to, da je namen 35. člena Konvencije usmerjen k temu, da imajo pogodbene stranke možnost, da preprečijo ali odpravijo zatrevane kršitve še preden so le-te predložene

organom Konvencije (glej, na primer, sodbo Hentrich proti Franciji z dne 22. septembra 1994, Serija A, št. 296-A, stran 18, §33 in Remli proti Franciji z dne 23. aprila 1996, Poročila 1996-II, stran 571, §33). Posledica tega je, da se države niso dolžne zagovarjati pred mednarodnimi institucijami, preden niso izkoristile možnosti, da se zadeva obravnava v okviru njihovega pravnega sistema. To pravilo temelji na domnevi, ki se odraža v 13. členu Konvencije, da za zatrevanje kršitev v okviru domačega pravnega sistema obstoji učinkovito pravno sredstvo. V tem smislu predstavlja subsidiarnost mehanizma varstva, ki ga ustanavlja Konvencija, glede na nacionalne sisteme varovanja človekovih pravic, pomemben vidik tega načela (glej sodbo Handyside proti Združenemu kraljestvu z dne 7. decembra 1976, Serija A, št. 24, stran 22, §48 in sodba Akdivar proti Turčiji z dne 16. septembra 1996, Poročila 1996-IV, stran 1210, §65). Tako mora biti pritožba, če naj bo kasneje predložena Sodišču, najprej –vsaj v vsebinskem smislu– vložena pred pristojnim domačim organom in v skladu s formalnimi pogoji in časovnimi omejitvami, določenimi v domačem pravu (glej sodbo Cardot proti Franciji z dne 19. marca 1991, Serija A, št. 200, stran 18, §34).

75. Vendar pa so edina pravna sredstva, za katera 35. člen Konvencije zahteva, da so izčrpana, tista, ki se nanašajo na zatrevane kršitve in so istočasno na razpolago ter zadostna. Obstoj takšnih pravnih sredstev mora biti zadostno verjeten ne zgolj v teoriji, temveč tudi v praksi, kajti v nasprotnem primeru predpogoj dostopnosti in učinkovitosti pravnega sredstva ni podan; posamezna država pa je dolžna dokazati, da so ti različni pogoji izpolnjeni (glej, med drugimi ustreznimi primeri naslednje sodbe: Vernillo proti Franciji z dne 20. februarja 1991, Serija A, št. 198, strani 11-12, §27; Akdivar in drugi proti Turčiji, navedena zgoraj, stran 1210, §66, in Dalia proti Franciji z dne 19. februarja 1998, Poročila 1998-I, strani 87-88, §38). Poleg tega se v skladu s »splošno priznanimi načeli mednarodnega prava« lahko pojavijo okoliščine, v katerih pritožnik ni dolžan izpolniti obveznosti glede izčrpanja domačih pravnih sredstev, ki so mu bila na voljo (glej sodbo Van Oosterwijck proti Belgiji z dne 6. novembra 1980, Serija A, št. 40, strani 18-19, §§36-40).

76. 35. člen Konvencije določa porazdelitev dokaznega bremena. Vlada, ki se sklicuje na neizčrpanost pravnih sredstev, mora pred Sodiščem dokazati, da je bilo pravno sredstvo v spornem času na voljo tako v teoriji kot v praksi ali z drugimi besedami, da je bilo dostopno, da bi pritožnik z njim uspel pridobiti zadoščenje v zvezi s svojo pritožbo ter da je nudilo verjetne možnosti uspeha. Vendar pa se tedaj, ko Vlada navedene elemente dokaže, dokazno breme prevladi na pritožnika, ki mora dokazati, da je bilo pravno sredstvo, ki ga je navedla Vlada, dejansko izčrpano oziroma je bilo v danih okoliščinah primera iz določenega razloga neustrezno ali neučinkovito ali da obstojijo okoliščine, v katerih ni potrebno, da bi bil ta pogoj izpolnjen (glej sodbo Akdivar proti Turčiji, ki je navedena zgoraj, stran 1211, §68). Eden izmed takšnih razlogov je lahko podan v primeru, ko so domače oblasti popolnoma neaktivne ob resnih domnevah protipravnega ravnanja ali povzročitve škode s strani državnih uradnikov, na primer tedaj, ko ni bila opravljena preiskava in ni bila ponujena nikakršna pomoč. V takšnih okoliščinah je mogoče zatrditi, da se dokazno breme ponovno prevladi, tako da je obveznost predmetne Vlade, da dokaže, kaj je storila v odgovor na stopnjo in resnost zadeve, v kateri je vložena ovadba (ibidem).

77. Sodišče bi želelo poudariti, da je pri uporabi tega pravila potrebno upoštevati celoten kontekst zadeve. Skladno s tem je pripoznalo, da je potrebno 35. člen Konvencije uporabiti z določeno stopnjo fleksibilnosti in brez pretiranega formalizma (glej sodbo Cardot, ki je navedena zgoraj, stran 18, §34). Nadalje je priznalo, da pravilo o predhodnem izčrpanju pravnih sredstev ni niti absolutno niti samodejno uporabljivo; pri presoji, ali je bilo upoštevano, so bistvenega pomena posebne značilnosti posamičnega primera (glej sodbo Van Oosterwijck, ki je navedena zgoraj, stran 18, §35). To med drugim pomeni, da mora Sodišče na realistični podlagi presojati ne le formalni obstoj pravnih sredstev v pravnem redu dotične pogodbene stranke, temveč tudi splošni pravni in politični kontekst, v katerem ta sredstva delujejo, kot tudi osebne okoliščine pritožnika (glej sodbo Akdivar proti Turčiji, ki je navedena zgoraj, stran 1211, §69).

78. Sodišče poudarja, da je preiskovalna sodnica, ki je vodila postopek zoper pritožnika, takoj po koncu pridržanja pritožnika dne 29. novembra 1991, sodnemu izvedencu odredila, da pripravi strokovno zdravniško mnenje (glej paragraf 16 zgoraj), državni tožilec pa je opravil predhodno preiskavo (glej, še posebej, paragraf 25 zgoraj). Vendar pa Sodišče ugotavlja, da od pritožnika med potekom predhodne preiskave pa vse do enega leta po spornih dogodkih ni bila pridobljena nobena izjava (glej paragraf 24 zgoraj) ter da zahteva za uvedbo preiskave ni bila vložena vse do tedaj, ko je pritožnik 1. februarja

1993 vložil kazensko ovadbo skupaj z zahtevo, da se kazenskem postopku pridruži kot oškodovanec (glej paragrafa 28 in 29 zgoraj).

Sodišče navaja, da okoliščine primera kažejo, da je prišlo še do številnih drugih zastojev, ki jih je potrebno upoštevati. Med zdravniškim pregledom 7. decembra 1991 (glej paragraf 18 zgoraj) in zaslišanjem pritožnika s strani Generalnega policijskega inšpektorata (glej paragraf 24 zgoraj) je minilo skoraj eno leto; zatem je preteklo skoraj leto dni med uvedbo preiskave (glej paragraf 29 zgoraj) in ugotavljanjem identitete policistov (glej paragraf 38 zgoraj); in dve leti in osem mesecev je minilo med datumom, ko so bili obtoženi identificirani, in dnem, ko je bila zoper njih uvedena preiskava (glej paragraf 50 zgoraj). Sodišče tako kot Komisija ugotavlja, da še po preteku petih let po spornih dogodkih nihče ni bil obtožen in to navkljub dejstvu, da je pritožnik identificiral obtožene policiste. Še več, policisti se nenazadnje niso pojavili pred kazenskim sodiščem (glej paragraf 58 zgoraj) vse do tedaj, ko je od njihove identifikacije minilo pet let oziroma sedem let od spornega policijskega pridržanja.

79. Tako Sodišče meni, da temeljno vprašanje ni večugotovitev, ali je bila preiskava opravljena ali ne, kajti ugotovljeno je, da je bila, opravljena, temvečali je bila opravljena skrbno, ali so organi hoteli priti do identifikacije in preganjanja odgovornih in, potentakem, ali je bila preiskava »učinkovita«. To vprašanje je še posebnega pomena, če se spomnimo, da v primeru, ko posameznik z verjetnostjo zatrjuje, da je bil kršen 3. člen Konvencije (ali 2. člen), institut učinkovitega pravnega sredstva na strani države zaobsega vsesplošno in učinkovito preiskavo, ki lahko privede do identifikacije in kaznovanja krivcev (glej, med drugimi ustreznimi primeri, naslednje sodbe: Aksoy proti Turčiji, ki je navedena zgoraj, str. 2287, §98, Assenov in drugi proti Bolgariji z dne 28. oktobra 1998, Poročila 1998-VIII, stran ..., §102, in mutatis mutandis, Soering proti Združenemu Kraljestvu z dne 7. julija 1998, Serija A, št. 161, strani 34-35, §88). Sodišče meni, da je bila ovadba upravičena, saj so bile navedbe g. Selmounija tako glede dejstev, kot je razvidno iz zdravniških spričeval, za katera so organi vedeli, kot tudi statusa vpletenih oseb, izjemno resne.

80. Z upoštevanjem vsega zgoraj navedenega Sodišče tako kot Komisija sodi, da pristojni organi niso uporabili pozitivnih ukrepov, ki so jih narekovale okoliščine primera, da bi bilo pravno sredstvo, na katerega se sklicuje Vlada, učinkovito.

81. Potentakem pravno sredstvo, ki je bilo na voljo pritožniku in na katerega se je sklicevala Vlada, to je kazenska ovadba skupaj z zahtevo po uveljavljanju premoženjsko-pravnega zahtevka, po mnenju Sodišča zaradi odsotnosti prepričljive razlage Vlade glede »učinkovitosti« in »zadostnosti«, v obravnavanem primeru ni bilo redno pravno sredstvo, ki bi pritožniku zagotavljalo zadoščenje za zatrjevano nasilje. Medtem ko Sodišče poudarja, da je njegova odločitev omejena na okoliščine obravnavanega primera in zato ne sme biti interpretirana kot splošno veljavno stališče, da kazenska ovadba z zahtevo pritožnika, da se kazenskemu postopku pridruži kot oškodovanec, ne predstavlja pravnega sredstva, ki bi ga morali uporabiti v primeru, ko pritožnik zatrjuje, da so v času policijskega pridržanja z njim grdo ravnali, Sodišče odloči, da se ugovoru Vlade zaradi neizpolnjene obveznosti izčrpanja domačih pravnih sredstev ne ugodi.

B. O utemeljenosti pritožbe

1. Ocena dejanskega stanja

82. Pritožnik se pritožuje, da je bil podvržen različnim oblikam grdega ravnanja. Te se zaobsegale ponavljajoči tepež, brce in udarce s predmeti, prisilo h klečanju pred mlado žensko, kateri je policist rekel: »Poglej, nekoga boš videla peti«, prikazovanje penisa nekega policista rekoč »Poglej, posesaj ga« ter za tem uriniranje nanj, grožnje s spajkalno svetilko in brizgalko itd. Pritožnik je tudi trdil, da je bil posiljen z majhnim črnim pendrekom po tem, ko mu je policist rekel: »Vi, Arabci, uživajte, če vas nategnejo«. Posebej je poudaril, da se njegove izpovedbe v teku celotnega postopka niso spreminjale niti niso bile s seboj v nasprotju, ter izpostavil, da dokazi, o katerih so pričali zdravniki, potrjujejo vzročno zvezo s spornimi dogodki med trajanjem policijskega pridržanja ter dokazujejo verodostojnost njegovih obtožb.

83. Komisija je ugotovila, da zdravniška spričevala, ki so jih popolnoma neodvisno drug od drugega sestavili zdravniki, kažejo na veliko število poškodb na pritožnikovem telesu in dokazujejo njihovo intenzivnost.

84. V svoji vlogi je nizozemska vlada izjavila, da se strinja z analizo dejstev, ki jo je opravila Komisija.

85. Francoska vlada je pri navedbi svojih argumentov za izpodbijanje utemeljenosti zadeve opozorila na dejstvo, da v zvezi z očitanimi kaznivimi dejanji še ni bilo pravnomočno odločeno, zaradi česar bi bilo potrebno v postopku zoper sporne policiste upoštevati domnevo nedolžnosti skladno s členom 6§2 Konvencije.

86. Sodišče se sklicuje na svojo sodno prakso, po kateri je sistemi Konvencije pred 1. novembrom 1998, zaupal ugotavljanje in oceno dejstev Komisiji (prejšnja člena 28§1 in 31). Zato je Sodišče samo v izjemnih primerih izkoristilo svoja pooblastila na tem področju. Vendar pa Sodišče na ugotovitve Komisije ni vezano in je svobodno, da v luči predloženih dokazov oceni njihovo vrednost (glej, inter alia, naslednje sodbe: Cruz Varas in drugi proti Švedski z dne 20. marca 1991, serija A, št. 201, stran 29, §74; McCann in drugi proti Združenemu Kraljestvu z dne 27. septembra 1995, Serija A, št. 324, stran 50, §168; in Aksoy proti Turčiji, ki je navedena zgoraj, stran 2272, §38).

87. Sodišče meni, da mora država v primeru, ko je posameznik v trenutku policijskega pridržanja dobrega zdravja, ob izpustitvi pa poškodovan, priskrbeti verjetno razlago vzrokov poškodb, v nasprotnem primeru pa so podani razlogi iz člena 3 Konvencije (glej sodbi Tomasi proti Franciji z dne 27. avgusta 1992, Serija A, št. 241-A, strani 40-41, §§108-11, in Ribitsch proti Avstriji z dne 4. decembra 1995, Serija A, št. 336, stran 26, §34). Obenem poudarja, da je bila kazenska ovadba in zahteva g. Selmounija, da se kazenskemu postopku pridruži kot oškodovanec, naperjena proti policistom (glej paragraf 28 zgoraj) in da sodi vprašanje njihove kazenske odgovornosti pod izključno pristojnost francoskih kazenskih sodišč. Ne glede na rezultat postopkov pred domačimi sodišči pa obsodba policistov ali oprostilna sodba še ne razbremenita tožene države odgovornosti, ki jo ima po Konvenciji (glej sodbo Ribitsch proti Avstriji, ki je navedena zgoraj). Zatorej je tožena država dolžna predložiti verjetno razlago, kakšen je vzrok poškodb g. Selmounija.

88. V obravnavanem primeru Sodišče meni, da bi na podlagi dokazov, ki jih je samo izvedlo, v glavnem lahko sprejelo s strani Komisije ugotovljena dejstva, na podlagi katerih je le-ta lahko odločila, da so bile pritožnikove navedbe dokazane onstran utemeljenega dvoma. Pri tem je Sodišče spomnilo na to, da lahko do takšnega sklepa pridemo le ob soobstoju zadostno močnih, nedvoumnih in usklajenih dokazov (glej sodbi Irska proti Združenemu Kraljestvu z dne 18. januarja 1978, Serija A, št. 25, stran 64-65, §161 in Aydin proti Turčiji z dne 25. septembra 1997, Poročila 1997-IV, stran 1889, §73). Obstoj številnih zdravniških spričeval, ki vsebujejo natančne in medsebojno usklajene informacije, ter pomanjkanje verjetne razlage vzroka nastalih poškodb so potrdili zaključke Komisije. Vendar pa analiza Sodišča od mnenja Komisije odstopa iz dveh razlogov.

Prvič, Sodišče drugače kot Komisija sodi, da se je potrebno izreči o tistih navedbah v izpovedbah g. Selmounija, ki niso podkrepljene z zdravniškimi spričevali. V tej zvezi poudarja, da je Vlada v svojem zagovoru, s katerim se je želela osredotočiti na vprašanje sprejemljivosti pritožbe, predložila dokaze, ki izpodbijajo navedbe glede teže dejanj, ki jih je mogoče klasificirati po 3. členu Konvencije. V teh svojih opažanjih je Vlada razpravljala o resnosti zatrjevanih poškodb v luči drugega poročila dr. Garnier-a (glej paragraf 31 zgoraj) in poročila, ki ga je pripravil okulist dr. Biard (glej paragraf 46 zgoraj). Tako Vlada ni izpodbijala, čeprav je te dokaze predložila kot alternativne, drugih dejanj, ki jih je zatrjeval g. Selmouni. Kot podrejeno pa Sodišče navaja, da je ta dejstva štelo kot dokazana tako kazenskega sodišča –razen navedb glede posilstva in poslabšanja vida (glej paragrafe 59-61 zgoraj) – kot tudi pritožbeno sodišče v Versaillesu, razen glede spolnega napada (glej paragraf 65 zgoraj).

89. Zato sodišče meni, da je pri obravnavi vložene pritožbe šteti, da so ta dejstva dokazana.

90. Vendar pa Sodišče meni, da posilstvo g. Selmounija ni dokazano, ker je bila navedba dejanja opravljena prepozno, da bi jo bilo mogoče dokazati ali ovreči z medicinskim dokazom (glej paragraf 54 zgoraj). Prav tako na podlagi zdravniškega izvedeniškega mnenja ni mogoče dokazati vzročne zveze

med zatirjevanim poslabšanjem vida in dogodki, ki so se zgodili med trajanjem policijskega pridržanja (glej paragraf 46 zgoraj).

2. Teža ravnanj, zoper katera je vložena pritožba

91. Pritožnik je navedel, da je v obravnavanem primeru dosežen prag resnosti ravnanj, ki jo za pritožbo zahteva 3. člen Konvencije. Menil je, da je bil motiv dejanj policistov iz razloga, ker je bil pritožnik ovaden, pridobitev njegovega priznanja. Policisti pa so bili prepričani v njegovo krivdo, čeprav tega nista potrdili niti hišna niti osebna preiskava. Zagovarjal se je, da pri svojih devetinštiridesetih letih še nikdar prej ni bil niti obsojen niti obtožen, in da je vztrajal pri zavrnitvi priznanja kakršnekoli vpletenosti v prekupčevanje z mamili, ki ga je preiskovala policija. Izjavil je, da so ga policisti mučili namerno, s stalnimi zasliševanji podnevi in, predvsem, ponoči.

Pritožnik je navedel, da je bil podvržen fizičnemu in psihičnemu mučenju. Po njegovem mnenju je splošno znano, da takšne policijske metode obstajajo in da zahtevajo priprave, urjenje in premišljen motiv ter so namenjene pridobitvi priznanja ali informacij s strani osumljenega. Zatrnil je, da sta v luči dejstev obravnavanega primera podani resnost in krutost trpljenja, ki mu je bil podvržen, in ki utemljujeta klasifikacijo spornih dejanj kot mučenja v smislu 3. člena Konvencije.

92. Komisija je menila, da so udarci pritožniku povzročili dejanske poškodbe in akutno fizično in psihično trpljenje. Po njenem mnenju je bilo takšno ravnanje povzročeno namenoma in še več, s ciljem pridobitve priznanja ali informacij. Komisija se je postavila na stališče, da je mogoče postopke takšne stopnje resnosti in krutosti, ki jih povzroči eden ali večdržavnih uslužbencev in o katerih pričajo tudi zdravniška spričevala, brez posebne potrebe po opredelitvi glede drugih kaznivih dejanj, predvsem zatirjevanega posilstva, mogoče opisati samo kot torturo.

93. V svoji vlogi se je nizozemska vlada strinjala z oceno dejstev, ki jo je v luči določb Konvencije podala Komisija, ter z njenimi zaključki.

94. Francoska vlada je opozorila na protislovnost med ugotovitvijo Komisije, ki je poškodbe, ki jih je v svojem poročilu z dne 7. decembra 1991 ugotovil dr. Garnier, označila kot »resne«, ter ugotovitvijo samega dr. Garniera, ki je v svojem kasnejšem poročilu zaključil, da so bile poškodbe »brez posebnosti«. Vlada je tudi navedla, da je okulist zaključil, da vzročna zveza med domnevno storjenimi dejanji in poslabšanjem vida ne obstoji.

Vlada je trdila, da tako v luči sodne prakse Sodišča (glej sodbe Irska proti Združenemu Kraljestvu, Tomasi proti Franciji in Ayudin proti Turčiji, ki so navedene zgoraj), kot tudi glede na okoliščine obravnavanega primera grdo ravnanje, ki so ga domnevno zagrešili policisti, ne more biti označeno kot »tortura« v smislu 3. člena Konvencije.

95. Sodišče vedno znova ponavlja, da 3. člen Konvencije varuje eno izmed temeljnih vrednot demokratičnih družb. Konvencija celo v najtežjih primerih, na primer v boju proti terorizmu in organiziranemu kriminalu, v absolutnem smislu prepoveduje torturo ali nehumano ali ponižujoče ravnanje ali kaznovanje. Drugače kot večina materialnih določb Konvencije in Protokolov št. 1 in 4, 3. člen Konvencije ne omogoča izjem, nikakršno odstopanje od njegovih določil pa ni dovoljeno po členu 15§2 niti v primeru splošne nevarnosti, ki ogroža življenje ljudi (glej naslednje sodbe: Irska proti Združenemu Kraljestvu, ki je navedena zgoraj, stran 65, §163; Soering proti Združenemu Kraljestvu, ki je navedena zgoraj, stran 34, §88; in Chahal proti Združenemu Kraljestvu z dne 15. novembra 1996, Poročila 1996-V, stran 1855, §79).

96. Z namenom ugotovitve, ali je določena oblika mučenja lahko označena kot tortura, mora Sodišče upoštevati razliko med torturo in nečloveškim ali ponižujočim ravnanjem, ki je zaobsežena v 3. členu Konvencije. Kot je Sodišče že predhodno ugotovilo, je namen takšnega razlikovanja, kot kaže, v posebni označitvi premišljenega nečloveškega ravnanja, ki ima za posledico zelo resno in kruto trpljenje (glej sodbo Irska proti Združenemu Kraljestvu, navedeno zgoraj, stran 66, §167).

97. Konvencija Združenih narodov proti torturi in drugim oblikam krutega, nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja, ki je pričela veljati 26. junija 1987, prav tako vsebuje takšno razlikovanje, ki izhaja iz členov 1 in 16, ki določata:

1. člen

»1. Za namene te Konvencije pomeni izraz »mučenje« vsako dejanje, s katerim se osebi namerno povzroča huda telesna ali duševna bolečina ali trpljenje z namenom, da bi se od nje ali druge osebe dobilo obvestilo ali priznanje ali da bi se to osebo ali drugo osebo kaznovalo za dejanje, ki ga je storila ali je osumljena, da ga je storila ali da bi se to osebo ali drugo osebo zastrašilo ali kaznovalo ali iz katerega koli drugega razloga, ki temelji na diskriminaciji katerekoli vrste, kadar to bolečino ali trpljenje povzroča ali spodbuja ali se z njim strinja uradna oseba ali druga oseba, ki ravna po uradni dolžnosti...«

16. člen, 1. odstavek

»Vsaka država članica bo na svojem ozemlju preprečila tudi vsa druga dejanja okrutnega, nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja, ki niso zajeta z izrazom »mučenje« po 1.členu te Konvencije, kadar so ta dejanja storjena na pobudo, s pristankom ali z opustitvijo javnega uslužbenca ali druge osebe, ki deluje po uradni dolžnosti. Pri izpolnjevanju obveznosti držav iz 10., 11., 12. in 13. člena te Konvencije se lahko pojem mučenja nadomesti z drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja.«

98. Sodišče ugotavlja, da vse poškodbe, zabeležene v različnih zdravniških spričevalih (glej paragrafe 11-15 in 17-20 zgoraj), in pritožnikove izpovedbe v zvezi z mučenjem, ki mu je bil podvržen v času policijskega pridržanja (glej paragrafa 18 in 24 zgoraj), dokazujejo obstoj fizične in - nedvomno (navkljub obžalovanja vredni napaki, da po spornih dogodkih ni bila odrejena priprava poročila o psihičnem stanju g. Selmounija) –psihične bolečine in trpljenja. Potek dogodkov kaže tudi na to, da sta bila bolečina in trpljenje povzročena namenoma s ciljem, inter alia, da se od pritožnika izsili priznanje storitve kaznivega dejanja, katerega je bil osumljen. In končno, zdravniška spričevala, priložena v spisu, jasno kažejo, da so številna nasilna ravnanja povzročili policisti neposredno pri opravljanju svojih dolžnosti.

99. Ravnanja, zoper katera je vložena pritožba, so bila takšne narave, da so v pritožniku vzbudila občutke strahu, tesnobe in manjvrednosti, ki bi lahko povzročila ponižanje in osramotitev njegove osebnosti ter eventualno fizični in moralni zlom. Sodišče tako ugotavlja, da so prisotni elementi, ki so zadostno hudi, da takšno ravnanje naredijo kot nečloveško in ponižujoče (glej sodbi Irska proti Združenemu Kraljestvu, ki je navedena zgoraj, stran 66, §167, in Tomasi proti Franciji, ki je navedena zgoraj, stran 42, §115). V vsakem primeru Sodišče ponavlja, da pri osebi, ki ji je odvzeta svoboda, zatekanje k fizični sili, ki ni nujno potrebna zaradi njenega lastnega vedenja, prizadene človeško dostojanstvo in pomeni v principu kršitev pravice, določene s 3. členom Konvencije (glej sodbi Ribitsch proti Avstriji z dne 4. december 1995, Serija A, št. 336, stran 26, §38, in Tekin proti Turčiji z dne 9. junija 1998, Poročila 1998-IV, stran 1517-18, §53).

100. Z drugimi besedami, še vedno je v obravnavanem primeru potrebno ugotoviti, ali je mogoče »bolečino in trpljenje«, povzročeno g. Selmouniju, opredeliti kot »resno« v okviru pomena 1. člena konvencije Združenih narodov. Sodišče ugotavlja, da je ta »resnost«, podobno kot »minimalna resnost«, ki se zahteva za uporabo 3. člena Konvencije, po naravi stvari relativna; odvisna je od vseh okoliščin primera, kot na primer od trajanja dejanj, njihovih fizičnih ali psihičnih posledic in, v nekaterih primerih, od spola, starosti, zdravstvenega stanja žrtve itd.

101. Sodišče je že pred tem obravnavalo primere, v katerih je zaključilo, da je predmetno ravnanje mogoče opisati samo kot mučenje (glej sodbi Aksoy proti Turčiji, ki je navedena zgoraj, stran 2279, §64 in Ayadin proti Turčiji, ki je navedena zgoraj, 1892-93, §§83-84 in 86). Vendar pa upošteva dejstvo, da je Konvencija »živeči instrument, ki ga je potrebno razlagati v luči razmer današnjega časa« (glej, med ostalimi ustreznimi primeri naslednje sodbe: Tyrer proti Združenemu Kraljestvu z dne 25. aprila 1978, Serija A, št. 26, stran 15, §31; Soering proti Združenemu Kraljestvu, ki je navedena zgoraj, stran 40, §102; in Loizidou proti Turčiji z dne 23. marca 1995, Serija A, št. 310, stran 26, §71), Sodišče

meni, da bi bilo mogoče določena ravnanja, ki so bila v preteklosti v nasprotju z »mučenjem« označena kot »nečloveška in ponižujoča«, v prihodnosti klasificirati drugače. Sodišče upošteva stališče, da čedalje višja stopnja varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin zahteva ustrezno in neizogibno večjo strogost pri ocenjevanju kršitev temeljnih vrednot v demokratični družbi.

102. Sodišče je prepričano, da je g. Selmouni utrpel številne udarce. Ne glede na posameznikovo zdravstveno stanje je mogoče domnevati, da takšna intenziteta udarcev povzroča precejšnje bolečine. Poleg tega udarec ne pušča neizogibne vidne sledi na telesu. Vendar pa iz zdravniškega poročila dr. Garniera z dne 7. decembra 1991 (glej paragrafa 18-20 zgoraj) izhaja, da so sledi nasilja, kateremu je bil podvržen g. Selmouni, prekrile skoraj celotno telo.

103. Sodišče obenem poudarja, da so pritožnika vlekli za lase; da je moral teči z enega konca hodnika na drugega, pri čemer so na obeh straneh hodnika stali policisti in ga spotikali; da so ga prisilili, da je pokleknil pred mlado žensko, kateri je nekdo rekel: »Poglej, nekoga bošlišala peti«; da mu je eden izmed policistov pokazal svoj penis rekoč »Poglej, posesaj ga«, nakar je nanj uriniral; in da je bil zastrašovan s spajkalno svetilko ter za tem še z brizgalko (glej paragraf 24 zgoraj). Poleg tega, da zgoraj navedenim ravnanjem pripoznava nasilno naravo, pa Sodišče ugotavlja, da bi le-ta bila strašna in ponižujoča za vsakogar.

104. Sodišče nazadnje ugotavlja, da zgoraj navedeni dogodki, ki jih z ničemer ni mogoče opravičiti, niso bili omejeni na določeno obdobje policijskega pridržanja, med katerim bi stopnjevanje napetosti in občutja lahko vodila do takšnega razmaha. Povsem jasno je bilo namreč ugotovljeno, da je bil g. Selmouni žrtev ponavljajočih se in nepretrganih napadov, ki so se odvijali v večdnevnih zaslišanjih (glej paragrafe 11-14 zgoraj).

105. Ob navedenih okoliščinah je Sodišče prepričano, da je fizično in psihično nasilje, ki ga je utrpel pritožnik, obravnavano kot celota, povzročilo »resno« bolečino in trpljenje ter je bilo še posebej hudo in kruto. Takšno vedenje mora biti obravnavano kot dejanje mučenja za namen iz 3. člena Konvencije.

3. Zaključek

106. Podana je kršitev 3. člena Konvencije.

II. DOMNEVNA KRŠITEV 6§1 ČLENA KONVENCIJE

107. Pritožnik je zatrjeval, da postopki v zvezi z njegovo ovadbo zoper policiste niso potekali v razumnem roku, kot to zahteva člen 6§1 Konvencije, ki v relevantnem delu določa :

»1. Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče...«.

A. Časovno obdobje, ki je ga potrebno upoštevati

108. Pritožnik je navedel, da se je časovno obdobje, ki ga je potrebno upoštevati, pričelo 29. novembra 1991, to je na dan, ko je bil priveden pred preiskovalnega sodnika po predhodnem pridržanju v prostorih policije, ali najkasneje 11. decembra 1991, ko je preiskovalna sodnica v Bobigny-ju odredila, da se zdravniško izvedeniško mnenje pošlje državnemu tožilstvu. Pritožnik je zatrdil, da je po tem, ko je preiskovalna sodnica na lastno iniciativo imenovala sodnega izvedenca, povsem legitimno domneval, da bodo zadevo obravnavali sodni organi. Takšna obveznost je bila izrecno določena tudi z 12. členom Konvencije Združenih narodov proti mučenju, skladno s katerim so pristojne oblasti dolžne opraviti takojšnjo preiskavo v vseh primerih, ko obstoja utemeljen sum, da je bilo storjeno dejanje mučenja. Nadalje je pritožnik navedel, da je bila njegova pritožba z dne 1. decembra 1991 jasna in nedvoumna. Zato je poudaril, da datum registracije kazenske ovadbe ter zahteve, da se kazenskemu postopku pridruži kot oškodovanec, ne more šteti kot datum začetka postopkov.

109. Vlada je kot začetek postopkov označila 15. marec 1993, ko je pritožnik pri preiskovalnem sodniku vložil kazensko ovadbo ter zahtevo za uveljavljanje premoženjsko-pravnega zahtevka v kazenskem postopku.

110. Komisija je ugotovila, da se postopek ni začel do 15. marca 1993, to je do dne, ko je bila registrirana pritožnikova ovadba.

111. Sodišče ugotavlja, da se je obdobje, ki ga je potrebno upoštevati pri presoji trajanja postopkov glede na zahtevo po »sojenju v razumnem roku« iz 6§1 člena Konvencije, začelo z dnem, ko je pritožnik med zaslišanjem izrecno vložil ovadbo pri častniku Generalnega policijskega inšpektorata, to je 1. decembra 1992 (glej paragraf 24 zgoraj). Sodišče poudarja, da ta enostavna oblika kazenske ovadbe v francoskem pravnem sistemu predstavlja pravno sredstvo in da je bil državni tožilec o pritožnikovi ovadbi obveščen že 2. decembra 1992, ko mu je častnik poslal zapisnik o zaslišanju (glej paragraf 25 zgoraj). Ob upoštevanju narave in izjemne resnosti zatrjevanih dejanj, se Sodišče ne strinja, da bi moralo kot začetno časovno točko šteti 1. februar 1993, ko je pritožnik vložil kazensko ovadbo in zahtevo, da se kazenskemu postopku pridruži kot oškodovanec (glej paragraf 28 zgoraj in sodbo Tomasi proti Franciji, z dne 27. avgusta 1992, Serija A, št. 241-A, stran 20 oziroma 43, §§46 oziroma 124) ali, a fortiori, datum, na katerega sta bili registrirani kazenska ovadba in zahteva za uveljavljanje premoženjsko-pravnega zahtevka.

B. Upravičenost dolžine postopkov

112. Upravičenost dolžine postopkov je potrebno oceniti v luči posebnih okoliščin zadeve. Upoštevati je potrebno tudi kriterije, ki so določeni v sodni praksi Sodišča, predvsem kompleksnost zadeve ter vedenje pritožnika in ravnanje pristojnih organov (glej, med drugimi ustreznimi primeri, sodbi Vernillo proti Franciji z dne 20. februarja 1991, Serija A, št. 198, stran 12, §30 in Aquaviva proti Franciji z dne 21. novembra 1995, Serija A, št. 333-A, stran 15-16, §53).

1. Navedbe pred Sodiščem

113. Pritožnik je navedel, da dolžine postopkov ni mogoče niti razložiti s kompleksnostjo zadeve niti z njegovim vedenjem. V zvezi z ravnanjem sodnih oblasti je pritožnik razlikoval dve različni obdobji. V času od 29. novembra 1991 do 27. aprila 1994 bi bilo njihovo delovanje relativno vestno, če ne bi predolgo odlašali z njegovim zaslišanjem pred častnikom Generalnega policijskega inšpektorata in zaprosilom za predložitev zadeve drugemu sodišču. Drugo obdobje je trajalo od 27. aprila 1994 do danes, v njem pa sodne oblasti navkljub izjemni teži očitanih dejanj niso uspele izkazati nikakršne dejavnosti v postopkih.

114. Vlada je priznala, da zadeva sama po sebi s pravnega vidika ni bila posebej zapletena, vendar pa je navedla, da je izjemno resna narava dejanj ter status obdolženih oseb opravičevala izvajanje postopkov na poseben način, kar je prispevalo k njihovem podaljšanju. V tem primeru se je štelo za potrebno, da se zadeva dodeli drugi vrsti sodišča zaradi »primerne sodnega odločanja« (glej sodbo Boddaert proti Belgiji z dne 12. oktobra 1992, serija A, št. 235-D). Vlada se je v zvezi z vplivom vedenja pritožnika na dolžino postopkov strinjala s Komisijo, da le-to na podaljševanje postopkov ni imelo nobenega vpliva.

Vlada je v zvezi z ravnanji pravosodnih organov navedla, da je preiskava potekala brez prekinitve do 1. marca 1994, to je do datuma, ko je preiskovalna sodnica v Bobigny-ju kazenski spis poslala državnemu tožilstvu. V času, ko je zadevo obravnavalo drugo sodišče, so pravosodni organi svoje delo opravljali korektno. Vlada je navedla, da je prišlo po 22. juniju 1994, ko je bila imenovana preiskovalna sodnica pri tribunal de grande instance v Versaillesu, do zastojev v postopku, vendar je poudarila, da le-teh ni mogoče pripisati zgolj preiskovalni sodnici.

Vlada ni izpodbijala dejstva, da je bil celoten postopek pretirano dolg, pri čemer bi resnost zatrjevanih dejanj nedvomno narekovala posebno prizadevnost skozi celo preiskavo.

115. Komisija je ugotovila, da postopek ni bil pretirano kompleksen navkljub izjemno resni naravi dejstev in statusu obdolženih oseb, ki so očitana jim ravnanja storili kot policisti pri opravljanju svojih dolžnosti. V zvezi z vedenjem pritožnika ni mogoče z ničemer zatrditi, da je pripomogel k podaljševanju postopkov. Komisija je tudi glede ravnanja pravosodnih organov ugotovila, da so le-ti zadevo v različnih časovnih obdobjih obravnavali različno. Na eni strani je bil postopek voden s primerno dinamiko vse do 22. junija 1994, to je do datuma, ko je bila imenovana preiskovalna sodnica na tribunal de grande instance v Versaillesu. Na drugi strani pa v drugem obdobju, ki se prekriva z

obdobjem, v katerem je preiskavo vodila preiskovalna sodnica iz Versaillesa, pravosodni organi niso izvedli vseh potrebnih ukrepov in niso delovali z zadostno skrbnostjo, vsaj glede na resnost pritožbe in časa, ki je potekel od obravnavanih dogodkov, ne.

2. Ocena Sodišča

(a) Kompleksnost zadeve in vedenje pritožnika

116. Sodišče se v zvezi s to točko strinja s pritožnikom. Tako niti kompleksnost zadeve niti vedenje pritožnika ne opravičujeta dolžine trajanja postopkov.

(b) Ravnanje pravosodnih organov

117. Sodišče poudarja, da postopki, ki zaradi še možne pritožbe na Kasacijsko sodišče še niso pravnomočno končani, trajajo že več kot šest let in sedem mesecev. Kot je že predhodno poudarilo, pa Sodišče ponovno navaja, da institut učinkovitega pravnega sredstva v primeru upravičenega sklicevanja na kršitev 3. člena Konvencije zaobsega obveznost države, da zagotovi popolno in učinkovito preiskavo, katere rezultat je odkritje storilcev in kaznovanje odgovornih (glej paragraf 79 zgoraj).

Ne glede na priznanje Vlade, da so postopki navkljub resnosti zatrjevanih dejstev trajali pretirano dolgo (glej paragraf 114 zgoraj), sodišče meni, da njegovi zaključki v zvezi s sprejemljivostjo pritožbe na osnovi 3. člena Konvencije, predvsem pa ugotovitev, da so za veliko število zaostankov odgovorni pravosodni organi (glej paragraf 78 zgoraj), kažejo na utemeljenost tega dela pritožbe.

(c) Zaključek

118. Ob upoštevanju vseh dejstev Sodišče meni, da je bil »razumen rok«, določen z 61 členom Konvencije prekoračen.

Zato je podana kršitev člena 61 Konvencije glede dolžine postopkov.

III. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

119. Člen 41 Konvencije določa:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Škoda

120. Pritožnik je zahteval odškodnino zaradi povzročenih poškodb v višini 750.000 francoskih frankov (»FRF«). Zahtevani znesek je vseboval splošno odškodnino za nasilno povzročene poškodbe, ki jih je pritožnik utrpel med policijskim pridržanjem, ter posebno odškodnino zaradi poškodbe vida, saj se stanje njegovega očesa še ni izboljšalo. Pritožnik je zahteval 1.500.000 FRF za nepremoženjsko škodo zaradi grdega ravnanja med pridržanjem na policiji, dolžine postopkov in nezmožnosti za uveljavitev premestitve na Nizozemsko, kjer bi odslužil kazen.

121. Francoska vlada je upoštevala odsotnost kakršnegakoli razlikovanja med škodo, povzročeno zaradi kršitve 3. in 6. člena Konvencije, ter dejstvom, da postopki pred domačimi sodišči še vedno tečejo, navedla, da vprašanje uporabe 41. člena Konvencije še ni zrelo za odločanje.

Delegat Komisije ni predložil nobenih pripomb.

123. Sodišče uvodoma ponavlja svojo ugotovitev, da pritožnik ni dokazal, da je bil posiljen, niti ni dokazal vzročne zveze med pretrpljenim nasiljem in poslabšanjem vida, na katero se je skliceval (glej paragraf 90 zgoraj). Vseeno pa sodišče ugotavlja, da je pritožnik upošteval inter alia petdnevno

popolno nezmožnost za delo (ITTP) (glej paragraf 31 zgoraj) in delno njegovo bolečino in trpljenje, poleg nepremoženjske škode utrpel škodo zaradi telesnih poškodb. Zato Sodišče ob upoštevanju resnosti kršitev Konvencije, katerih žrtev je bil g. Selmouni, sodi, da je utrpel škodo zaradi telesnih poškodb ter nepremoženjsko škodo, za katero gole ugotovitve kršitve Konvencije ne nudijo zadovoljivega zadoščenja. Sodišče glede na predhodne zaključke sodi, da je vprašanje uporabe 41. člena Konvencije zrelo za odločanje in pritožniku po načelu pravičnosti, v skladu s tem členom, prisoja odškodnino v višini 500.000 FRF.

B. Prošnja za premestitev na Nizozemsko

124. Pritožnik je zahteval, da ga premestijo na Nizozemsko, kjer bi odslužil preostanek kazni.

125. Nizozemska vlada je ob upoštevanju okoliščin primera podprla pritožnikovo zahtevo zaradi ugotovitve, da sta obe državi pogodbenici Konvencije o premestitvi obsojenih oseb z 21. marca 1993.

126. Sodišče ugotavlja, da mu 41. člen Konvencije ne daje pristojnosti izdaje takšnega naloga državi pogodbenici (glej, na primer, mutatis mutandis, sodbi Sad'di proti Franciji z dne 20. septembra 1993, Serija A, št. 261-C, stran 57, 47 in Remli proti Franciji z dne 23. aprila 1996, Poročila 1996-II, stran 575, 54).

C. Stroški in izdatki

127. Na podlagi predloženih računov je pritožnik zahteval 203.814 FRF za poplačilo stroškov in izdatkov za njegovo zastopanje. Znesek je razčlenil na dva dela in sicer: 90.450 FRF za postopke pred sodišči v Versaillesu ter 113.364 FRF za postopke pred organi, ustanovljenimi s Konvencijo, zmanjšani za vrednost pravne pomoči, ki sta jo pritožniku dodelila Komisija in Sodišče.

128. Vlada je navedla, da vprašanje uporabe 41. člena še ni zrelo za odločanje.

129. Delegat Komisije se o te ni izjavil.

130. Sodišče ugotavlja, da je pritožnikova zahteva za plačilo stroškov in izdatkov, do katerih je prišlo zaradi postopkov pred Komisijo in Sodiščem, utemeljena v višini 113.364 FRF. Prisoja mu celotni zahtevani znesek, zmanjšan za vrednost pravne pomoči, ki mu jo je nudil Svet Evrope in v zahtevi za plačilo stroškov in izdatkov ni bila upoštevana.

D. Zamudne obresti

131. V skladu z informacijami, ki so na voljo Sodišču, znaša povprečna obrestna mera, ki se uporablja v Franciji, na dan izdaje te sodbe 3,47 % letno.

E. Zahteva za izjavo Sodišča, da se prisojeni zneski ne zasežejo

132. Pritožnik je opozoril na dejstvo, da mu je bilo v postopkih zoper njega in soobtožene naloženo skupno in nerazdelno plačilo kazni za carinski prekršek v višini dvanajst milijonov francoskih frankov. Zato je pritožnik Sodišče zaprosil, da v svoji sodbi odloči, da se zneski, prisojeni na podlagi 41. člena Konvencije izvzamejo iz izvršbe.

133. Sodišče ugotavlja, da bi se morala odškodnina, prisojena po 41. členu Konvencije, zaradi pomena sodbe izvzeti iz zasega. Nesmiselno bi bilo pritožniku prisoditi neki znesek odškodnine za, inter alia, mučenje, ki predstavlja kršitev 3. člena Konvencije, ter za stroške in izdatke, ki so nastali zaradi uveljavljanja kršitve pravice, če bi bila država sama v razmerju do tega zneska istočasno dolžnik in upnik. Čeprav zneski, ki so predmet obravnave, izvirajo iz različnih temeljev, Sodišče meni, da bi bil namen odškodnine za nepremoženjsko škodo onemogočen, sistem iz 41. člena Konvencije pa sprevržen, če bi se takšno stanje štelo kot sprejemljivo. Vendar pa Sodišče ni pristojno, da takšni zahtevi ugodi (glej, med drugimi ustreznimi primeri, sodbi Philis proti Grčiji z dne 27. avgusta 1991,

Serija A, št. 209, stran 27, §79 in *Allenet de Ribemont proti Franciji* z dne 7. avgusta 1996, Poročila 1996-III, stran 910, §§18-19). Zato mora Sodišče to vprašanje prepustiti presoji francoskih oblasti.

ZARADI TEGA SODIŠČE SOGLASNO

- 1. Zavrne predhodni ugovor Vlade, da domača pravna sredstva niso bila izčrpana;*
- 2. Odloči, da je prišlo do kršitve 3. člena Konvencije;*
- 3. Odloči, da je prišlo do kršitve 6§1 člena Konvencije glede dolžine postopkov;*
- 4. Odloči, da mora tožena država pritožniku v roku treh mesecev plačati odškodnino v višini 500.000 (petsto tisoč) francoskih frankov za premoženjsko in nepremoženjsko škodo ter 113.364 (sto trinajst tisočtri sto štiri in šestdeset) francoskih frankov za stroške in izdatke, ter navadne obresti po letni obrestni meri v višini 3,47 % od poteka zgoraj navedenega tri mesečnega roka do plačila;*
-
- 5. Zavrne preostanek zahtevka za plačilo pravičnega zadoščenja.*

Sodba je sestavljena v angleškem in francoskem jeziku ter razglašena na javnem zasedanju v zgradbi Human Rights Building v Strasbourgu dne 28. julija 1999.

Luzius Wildhaber
Predsednik

Maud de Boer-Buquicchio
Namestnica vodje sodne pisarne